

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano in okolice za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po noči, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterstopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Pomanjkanje učiteljev na Kranjskem.

Naš list in »Učiteljski Tovariš« sta že parkrat povdarjala, da je nastalo zadnjih par let v naši deželi toliko pomanjkanje učiteljev, da se nadučiteljske službe po dva—trikrat razpisujejo, pa ni nobenega prosilca. Zadnji čas se v uradnih razpisih učiteljskih služeb celo dostavlja, da se odda služba v slučaju pomanjkanja usposobljenih prosilcev tudi kakršnemkoli pomožnemu učitelju, in to: nadučiteljska služba. In res so se začeli zadnji čas oglašati za učiteljske službe upokojeni konduktarji, propali drugošolci, zaradi nesposobnosti iz službe odpuščeni dacarji in upokojeni uradni slugi. Da so take razmere na veliko škodo razvoju našega ljudskega šolstva, ugledu učiteljstva in napredku našega naroda, nam pač ni treba še posebej povdarjati, opozarjamo pa merodajne in poklicane kroge, da vzamejo to vprašanje čim prej in kar najresneje v pretres. Saj je že itak naša dežela glede šolstva v Galicijo v eni vrsti in če se te razmere hitro ne izpreme in ne izboljšajo prav temeljito, bo naša kronovina kmalu zadnja v Avstriji. Zato se ni prav nič čuditi, da je klerikalizem pri nas v tako bujnem razvoju in cvetju, ker mu pomanjkljiva ljudska izobrazba ni vstanu delati ovir.

Kako pa priti pomanjkanju učiteljstva v okoliš? Odgovor na to vprašanje ni težak. Korenito izboljšanje učiteljskih plač je prvi in tudi zadnji pogoj za odpravo tega nedostatka. Mi smo že večkrat povdarjali, da stoje vodilni krogi narodno-napredne stranke kar najodločneje na stališču, da se našemu učiteljstvu mora pomagati in to kar najprej, sicer bo zdrknil naš šolski voz tako globoko po klancu navzdol, da ga ne bo več mogoče spraviti zopet na ravno cesto. Fraza, da je dežela revna, mora v tem slučaju izginiti z dnevnega reda; pomanjkanju učiteljstva se mora priti v okoliš in denar za to se mora dobiti, naj se že dobi kjer-

koli! In dobi se pa lahko, samo dobre in resne volje je treba. Če pa zaradi obstrukcije deželni zbor ne bo mogel delovati, naj pa merodajni krogi delujejo na to, da se § 14. državnega zbora prenese v tem slučaju tudi na deželni zbor in se potem tega paragrafa odpomore učiteljstvu.

Izboljšanje učiteljskih plač je torej prvi in tudi zadnji pogoj za pridobitev zadostnega števila vsposobljenih učiteljev. Deloma bi se pomagalo temu nedostatku tudi s tem, če bi vlada vpeljala vsaj za nekaj let zopet pripravljalne tečaje za učiteljske, in sicer ne samo v Ljubljani, ampak tudi po deželi, n. pr. v Postojni in morebiti še kje drugod, kakor je to v navadi na Primorskem. Še bolje bi pa bilo pomagano tej stvari z ustanovitvijo meščanskih šol, katere bi nam dajale gotovo prav dober naraščaj za naše učiteljske. Iz krške meščanske šole prihajajo v učiteljske prav dobri dijaki. Ustanovitev meščanske šole v Postojni je menda že v tiru, le škoda, da gre stvar tako počasi in nerodno naprej. Skrajni čas je, da se tudi v Ljubljani ustanovi vsaj ena deška meščanska šola. Da se je razširila II. mestna deška šola v Ljubljani v Srazedno ljudsko šolo, je stvari sami deloma pomagano, ne pa učiteljstvu. Za 6., 7. in 8. razred te šole se zahteva od prosilcev izpit za meščanske šole, a o plači, kakršne določa zakon učiteljem meščanskih šol, pa ni duha ne sluha. Ta štedljivost ni na pravem mestu. To se pravi, iz učitelja življenske sile izžemat, ne da bi se mu dalo tudi sredstev, da bi si nadomestil in podkrepil izrabljene moči. Ta štedljivost je tudi mnogo kriva pomanjkanju vsposobljenih učiteljev na Kranjskem. Pričakujemo, da se iz zadnjih treh razredov II. mestne šole ustanovi čimprej samostojna trirazredna meščanska šola pod posebnim vodstvom.

Pripravljalni tečaji za učiteljske in meščanske šole bi sicer pomanjkanju učiteljev še ne odpravili, ker je treba najpoprej glavni vzrok, t. j. prenizke plače korenito izboljšati. Le če se to zgodi, bi imeli pripravljalni tečaji in meščanske šole dovolj ob-

iskovalcev, in sicer pridnih in nadarjenih obiskovalcev, izmed katerih bi vstopili nekateri v te zavode že z resnim namenom, postati učitelj. To bi bili potem učitelji iz poklica. Dandanes pa pohaja naše učiteljske znabiti polovica takih dijakov, ki si drugje niso upali priti do koščka vsakdanjega kruha. Taki nepoklicani učitelji so potem navadno nezadovoljni s svojim stanom in delajo prav po sili le toliko, kolikor morajo, ne pa, kolikor morejo. Učiteljski stan je vzvišen stan, a le za tega, kdor se je iz veselja, ljubezni in poklica posvetil temu lepemu stanu. Ljubezen do stanu pa lahko tudi izgine, če vidi dotičnik, da se mu nalagajo le bremena, skrbi in težave, a za izboljšanje gmotnega stanja izstradanemu učiteljstvu se pa poklicani krogi ne ganejo ter v veliko škodo učiteljstvu in našemu narodu — obstruirajo! Zadnji čas je torej, da se v izboljšanje gmotnega stanja našemu učiteljstvu ukrene kaj izdatnega in to kar najprej, sicer bomo imeli v naši deželi vedno manj vsposobljenih in poklicanih učiteljev in po naših učilnicah bodo prekucovali kozle bivši dacarji in drugi taki elementi.

Pa še nekaj nam je na srcu. Nekaj let sem velja ministrska naredba, da se smejo vsprejeti v učiteljske le dijaki s posluhom za petje in godbo. Kdor nima posluha, je že a priori propadel pri izpitu, pa naj ima dotičnik še tako izvrstno izpovedevalo in še tako veliko veselje do učiteljskega stanu. Naše mnenje je, da je namen učiteljske, vzgajati v prvi vrsti dobre učitelje, ne pa pevce in organiste. Saj je znano, da vneti pevci in muziki so kot učitelji čestokrat vneti v prvi vrsti za petje in glasbo, potem šele za šolo, dočim nemuzikaličen učitelj žrtvuje ves svoj čas edinole šoli. Zato bi bilo umestno, da bi merodajni krogi z ozirom na veliko pomanjkanje učiteljev delovali na to, da se ta naredba razveljavi in dovolj vstop v učiteljske tudi pridnim dijakom brez posluha, kakor je bilo v veljavi prejšnja leta. Znani so nam učitelji, ki nimajo po-

sluha, a so navzlic temu prav uzorni učitelji.

Vse naj se torej stori, kar je le mogoče, da se pride čim prej v okoliš pomanjkanja usposobljenih učiteljev na Kranjskem, v prvi vrsti je pa treba globoko poseči v deželne blagajne. Zato: videant consules!

Državni zbor.

Seja dne 17. februarja.

Za drugo branje brambne predloge so se napovedovali viharji opozicijskih strank, tako da je bila vlada že v velikih skrbih. Toda ničesar takega ni bilo slišati, debata je potekala prav enakomerno in skoraj brez pravega zanimanja. Opozicijske stranke so pač navedle, da ne izdajo vsi ugovori nič, ker ima vlada zajamčeno večino za to predlogo.

Predsednik je otvoril sejo ob 1/4. uri ter govoril najprej posmrtnico umrli nadvojvodinji Elizabeti.

Posl. Plantan je interpeliral ministrskega predsednika zaradi postopanja okrajnega glavarstva v Kopru in namestništva v Trstu zoper Riečanec, ki hočejo prestopiti iz rimske-katoliške cerkve v grško-katoliško.

Češki radikali so vložili tri nujne predloge, ki pa niso imeli dovolj podpisov; ker tudi niso bili dovolj podprti, se bodo obravnavali poslovnim potom.

K brambni predlogi je govoril prvi posl. Schrott, za njim pa posl. Schmeier kot poročevalec manjšine za dvoletno vojaško službovanje. Govornik je protestiral, da bi vlada uveljavila brambno predlogo s § 14, ako zbornica ne reši iste; grajal je nečloveške kazni privezovanja in vklepanja ter ugriral reformo zakona o vojaških taksah.

Posl. grof Khevenhüller je dokazoval, da ni Avstrija držala z drugimi državami koraka glede armade. Z zvišanjem rekrutnega kontingenta se bo izvršila potrebna reorganizacija, posebno ona glede topničarstva.

Posl. Herold je imenoval brambno predlogo zakon vsled zadrege, ker nima vlada dvotretjinske večine, da bi predložila nov brambni zakon. Nadalje je govoril o dveletnem službovanju, o trpinčenju vojaštva in o narodnostnem

vprašanju v armadi. Dokler ne bo armada ljudska vojna, bo ponesrečila vsaka reorganizacija. Dokler bodo Čehi čutili, da ima armada namen germanizatoričnega zavoda, ki agituje proti narodnemu značaju, ne bodo glasovali za njeno pomnožitev. Čehi da bodo glasovali proti predlogi, da izrazijo s tem tudi svoje nezaupanje vladnemu sistemu.

Posl. Schücker je izjavil, da hoče nemška napredna stranka, da se državi ohrani pozicija velesile. Iz ozirov na zvezo z Nemčijo mora Avstrija skrbeti za razvoj svoje vojne moči.

Posl. Wohlmeier je izjavil, da njegova stranka ne more dotlej glasovati za predlogo, dokler se ne bo vojna uprava ozirala na interese ljudstva, posebno kmečkega stanu in malih obrtnikov.

Posl. Chiari je istotako povdarjal ozirom na trozvezo ter izrazil nado, da se uvede v armado moderni duh časa. Končno je predlagal, naj stopi zakon glede novincev šele tedaj v veljavo, ako se tudi na Ogrskem sprejme isti zakon.

Posl. Schreiter se je izjavil proti predlogi.

Posl. Heilinger je predlagal zvišanje pokojnim vojaškim penzijonistom in njih vdovam in sirotam, ki so bile odmerjene pred letom 1900.

Posl. Svozil je stavil resolucijo glede posredovalnice za delo za rezerviste ter glede kmetijskih tečajev v armadi.

Debata se je potem prekinila ter se bo nadaljevala v današnji seji. Ako se jutri dovrši, prekine se zasedanje do 26. t. m.

Bolgarija proti Mace-doncem.

Dva nagiba sta bila, da je začela bolgarska vlada tako strogo nastopati proti macedonskim odborom. Prvič je hotela podkrepiti svojo okrožnico na velevlasti, v kateri se opozarja na turško mobilizacijo. Bolgarska bo s tem dokazala, da se je skrbno izogibala vsemu, kar bi moglo dovesti do vojne. A če vojna vkljub temu napoči, bo Bolgarska le izzvana v silobranu. Na vsak način si bo ohranila simpatije in vsakojako pomoč Avstro-Ogrske in Rusije. Potem

LISTEK.

Radoslav Štrboncelj.

IV.

(Konec.)

Nekaj dnij potem sukali so se zopet naši znanstveniki okrog izročenege jim pacienta. A na njihovih obrazih ni bilo brati, da bi bili z uspehom svoje operacije kaj posebno zadovoljni, kajti bujne kosmatine razraščale so se preko lice in čela subjektivno prav zadovoljnega pacienta.

Ridi je pretegnil s svojo desnico vsako ščetinico svojih mladeniških brk posebej, in jo zasukal med svojim palcem in kazalcem. Ko je bilo to važno opravilo končano, lotil se je bolnika, in mu pričel pretipavati glavo.

— Ali še dvomita? — zarohni nad svojima tovarišima. Sedaj vidita, da proces napreduje, prešel je že na lobanjo — a tudi zunanost! Za vruga — saj je že ves dlakast!

Tedaj je potegnil g. Radoslav s svojo dlanko po novem nosu in starem

lici, ter občutil mehko novo vzklilih dlak.

— Kaj pa je to gospoda? Dlak pa res ne maram! Ali bo to ostalo? pripomni končno z milim glasom.

— Ne bo ne, potolaži ga dr. Ridi. Dlake ti že stran spravimo, le potrpi — a kako bo sicer, tega ne vem.

— Kaj sicer — povpraša plaho g. Radoslav — kaj se vendar godi z menoj.

— Kaj se godi? Ljuba duša! Nos se je sicer prijel, izborni prijel, da tako imenitno prijel, da se tvoj stari organizem prelevlja sedaj v novega — Znanstveno jako zanimivo — opomni Ridi nekaj izrednega, doslej še nečuvenga.

— Dokaz za sorodstvo . . . utakne se vmes Ridi.

— Torej kaj se je zgodilo? povpraša ponovno g. Štrboncelj.

— Saj sem ti že povedal — odgovarja Ridi — prelevljaš se, spreminjaš se.

— Spreminjam? prelevljam? Kako v kaj se spreminjam, Ljubi Ridi? —

— V kaj, v kaj — v novo bitje prijatelj — v opico . . .

— Bog se usmili! Kaj ste naredili iz mene — vslikne bolestno g. Radoslav — torej opica naj postanem — in moja služba — ali bom to še mogel opravljati? — in moja karijera? — tarna ubogi g. Štrboncelj ali bo to kaj škodilo moji karijeri? —

— Kaj še — potolaži ga Ridi — še v ministrstvo lahko prideš, kakor uče to vsakdanje izkušnje. Pomisli vendar, saj postaneš samo — opica.

Gospodje napisali so potem nov recept, ter naročili bolniku, kako ima z novo živbo ravnati, da ta preklicana izdajka dlaka zanesljivo izpade. Po kratkem slovesu je bilo za ta dan njihovo opravilo končano. Odšli so.

G. Radoslav je vzdihoval in klel nekaj dnij, ko je pa videl, kako krasno zapisano mazilo deluje udal se je v svojo usodo, smejal se anatomičnim pomislekom svojih zdravnikov, in prav samoljubno ogledoval se v zrcalu, katero mu je kazalo novodobljeni njegov obraz.

Zdravljenje vleklo se je še nekaj tednov, da-si je bila rana že popolnem

in trdno zaceljena, in da-si se je bolnik izborno počutil. Ker je g. Radoslavu potekal dopust, moral je misliti, da stvar dožene do konca. Sedaj, ko so mu dlake odpravili z lica in nosu, bil je mož zopet dovoljen, in se ni več dosti zmenil za čelne gube prijatelja Ridi.

Tako pa je prišel dan, ko se je gospod c. kr. deželni konceptni praktikant zopet napravljal za na cesto. Obleden je bil po najnovejši modi in razun bedastega imena Jaka kazila ga ni nobena napaka več. Tako je nestrpno pričakoval zadnje vizite svojega operaterja in rešilca.

Proti dvanajstim ustopil je tudi res pričakovani dr. Ridi, držal se je kisto in zmajal z glavo. — »Tega res nisem hotel, dragi Jaka — ali ti postajaš, ti si že res cela opica! —

Gospod Radoslav Štrboncelj pogledal je dobrohotno in pomilovalno ob jednom spretnega kirurga, potkal ga na rame, ter mu skrivnostno pripomnil: Za honorar potrpi — v kratkem se oženim.

Par minut na to stopal je g. c.

kr. deželni konceptni praktikant Rodoslav Štrboncelj samozavestno po ulici.

— Lepa znanost, ta medicina. Sedaj pravijo, da sem opica! Smešno! naravnost smešno!

Ravno isti hip je zavil gospod šef izza ogla in vladna moža bi se skoro trčila.

Gospod Radoslav je zarudel do ušes, in s trepetom je pričakoval, ali bo bistroumni gospod svetnik opazil na njem to čudno preosnovno, to spremembo iz nekdanjega človeka v opico.

— Ali med tem so že g. svetnik blagoizvolili vprašati svojega podložnika po počutkih in pristavili so:

— Jä, ssehr gut angeschlossen die Opperration! Jä, grattuliere! Nase vorrtheillhaft ausgefallen! — ssonst aber gganzt der Alte, gganzt der Allte! Khein Unterschied gegen friher! Jä, jä!

Gospod c. kr. deželni konceptni praktikant Radoslav Štrboncelj napravil je sijajno karijo. Kaj je bilo temu vzrok, ne vemo.

pa je tudi turški komisar Ali Ferut-beg izročil bolgarski vladi zelo ostro pisano noto, naj razpusti revolucijske macedonske odbore. Bolgarija je vse splošila ter si umila roke za to, kar zna slediti. Gotovo je, da je bolgarska vlada prišla s tem v navskrižje z večino prebivalstva. Ljudska volja bo vse kakor tako močna, da se ji bo morala umakniti Danejeva vlada. Turška pa v kljub temu ne miruje, temuč utrjuje svoje pozicije ob celi bolgarski meji, gradi ceste in mostove, pomnožuje vojsko. Goltz-paša je že tudi izdelal ves vojni načrt. Glavna turška armada bo vsled tega načrta v visokosti 120.000 mož operirala v dolinah Marice in Tundže. Proti takim pripravam tudi Bolgarska ne more počivati, temuč bo najbrže mobilizovala 1. in 2. divizijo v Sofiji in Filipopolu. Vkljub vsemu pomirjevanju se čuti težka atmosfera, ki napoveduje v kratki bodočnosti — grom in strelo.

Politične vesti.

— Državni zbor bo baje v polletnem zasedanju razun budgeta in nagodbe rešil tudi reformo pravilnika in ustave. Vsled tega se skličejo deželni zbori k rednemu zasedanju šele meseca septembra. Le zaradi proračunov se skličejo nekateri deželni zbori meseca julija h kratkemu zasedanju.

— Nagodbo in carinski tarif namerava vlada rešiti najnujnim potom en bloc, da dobi grof Goluchowski čas za obnovo trgovinskih pogodb.

— Na korist Macedoncem se je nameravala v nedeljo dne 22. t. m. prirediti na Dunaju velika koncertna akademija. Policijsko ravateljstvo pa je prireditev prepovedalo, vsled česar je posredoval posl. Vuković pri ministrskem predsedniku. Minister se je čudil, zakaj se kaj takega ne priredi rajši na korist Dalmaciji.

— V ogrskem državnem zboru je prišlo včeraj do viharne prizorov. Brambovski minister je baje zaklical posl. Lengyelu, da laže. Predsednik je ministra ukoril, a posl. Lengyel ga je pozval na dvoboj.

— Reformni načrti avstrijsko-ruski glede Macedonije so se že razposlali vsem signatarnim velesilam. Ko jih te odobre, predložijo se turški vladi.

— Mobiliziranje na Ruskem? Vsa poveljstva so baje dobila ukaz, naj imajo svoje čete pripravljene. Iz Novominska sta odšla že dva polka na jug.

— Angleški kralj Edvard je zopet bolan. Zdravniki menijo, da bo treba tako operacije, kakor se je izvršila lani. Po prestani operaciji bo moral kralj vsaj eno leto preživeti mirno pod toplim podnebjem. Najbrže odpotuje v Kapland.

— Ustaja v Maroku. Sultanove čete so prijele kabile. Ustaši so sultanovo vojsko pobili ter uprizorili krvavo klanje.

— Volitve v švicarski narodni svet se hočejo tako spremeniti, da bodo v mestih in industrijskih krajih, kjer je mnogo tujcev, volili le domačini.

K boju proti jetiki.

Ministrstvo notranjih del priobčilo je dne 14. julija preteklega leta posebne določbe glede odraščanja jetike. V teh določbah označene obvezne naredbe se bodejo v kratkem splošno uveljavile. Da spoznajo širši krogi občinstva, kako veličanska je škoda, ki jo povzroča jetika in kako razširjena je ta ljudska kuga, navesti hočemo podatke, ki jih je svoj čas priobčil profesor Kraus v svojem referatu glede ustanovitve zdravilišča za jetične na Štajerskem. »Jetika povzroča skoraj vsaki tretji slučaj smrti in najmanj vsako drugo neugodo moških in ženskih obrtniških in industrijskih delavcev do 50 let, tedaj v starosti, v kateri je človek najbolj usposobljen kaj prislužiti. Za jetiko umrje več ljudi, kakor za davico, škrlatico, ošpicami, dušiljivim kašljem in legarjem skupaj. Na milijone znaša število v človeški družbi živečih odraslih, ki so tuberkulozni. V Nemčiji je treba radi obolenja za jetiko oddati vsako leto najmanj 200.000 odraslih v bolnice. V 618 bolniških zavodih Avstrije je približno 6 odstotkov vseh bolnikov jetičnih in najmanj četrtino

umrlih pokosi tuberkuloza. Razven v Rusiji umrje na Ogrskem in v Avstriji največ ljudi za jetiko. Kakor izkazuje statistika zadnjih let, zgubi Štajerska 1.400.000 prebivalci na eden milijon živečih vsako leto 4000 ljudi za jetiko. In v Gradcu, ki šteje 120.000 prebivalcev in ima približno 3200 mrljivcev na leto, je med posteljnimi 6—700 takih, ki so umrli za tuberkulozo. Te veličanske izgube na zdravju in življenju je smatrati v narodno-gospodarskem oziru kaj premebne. Leta 1896. je umrlo v Cislitaniji 89.871 oseb za jetiko. Ta bolezen je navadno dolgotrajna in skoraj v vseh slučajih poteka mnogo let do smrti. Vzemimo pa, da od vrača jetika obbolelega le za jedno samo leto od dela in mu tako jemlje zaslužek, ki naj ga računamo le na eno krono na dan — že v tem slučaju zaznamovati nam je za leto in osebo primankljaj 300 kron, pri 80.000 delavcih nam tedaj 24.000.000 kron! Če priracunamo še troške za zdravnika in zdravila, za postrežbo in pogreb poveča se omenjena svota najmanj na 48.000.000 K. Ker znaša prebivalstvo Avstrije le nekaj čez 24 milijonov, nalaga tedaj pri nas jetika dve kroni davka za vsako glavo, pri rodbini petih članov tedaj 10 kron. Po navadi označujemo človeka, dokler je sposoben za delo, kot kapital, ki se sestavlja iz naravne vrednosti iz njegove osebe in pa iz sposobnosti in ročnosti, ki si jih je pridobil v šoli in v življenju. Če pa se pojavlja nezmožnost za delo ravno ob pričetku te najvažnejše dobe človeškega življenja, ne pomenja to le izgubo stroškov in truda za izgojo in izobrazbo, temveč tudi izgubo produktivnega kapitala za bodočnost. Če se nam posreči ohraniti skozi tri leta za delo le 20.000 onih, ki vsako leto obole za jetiko — in to bi se dalo doseči — zaznamovati bi nam bilo 18.000.000 kron prebitka že v slučaju, da cenimo vrednost dela tako nizko, kakor zgoraj. Te številke — če jim tudi pripisujemo le relativno veljavo — pač jasno pričajo, da ni le najnujnejša zdravstvena naloga, odvrčati jetiko, da je marveč dolžnost splošne prosvete, prijeti boj proti tuberkulozi in da morajo v to svrhu sodelovati uprava, zakonodajstvo in ljudstvo samo z vsemi silami. Pred vsem za htevalo navedene številke, da se ustanovi zadostno število zdravilišč za jetične. Kakor pričajo izkušnje, so uspehi teh zdravilišč prav dobri. Treba je le strogo paziti na to, da se vsprejemajo le zdravljenju v zdraviliščih primerni slučaj in da bolniki dovolj dolgo — povprečno po 6 mesecev — ostanejo v zavodu. Pri takih odnosih je mnogi jetični popolnoma ozdravijo, skoraj vsi brez izjeme pa v toliko zboljšajo, da so več let zopet sposobni za delo in prislužek. Druge države, pred vsem Angleška in Nemčija, imajo že dolgo vrsto let obilo javnih in privatnih zdravilišč za tuberkulozne, v očigled izvrstnim uspehom so jih v večjih mestih celo bolniške blagajne ustanovile za svoje člane, med tem ko je Avstrija do zadnjega časa imela le edino, a uzorno urejeno zdravilišče v Allaudu. A tudi pri nas postaja že boljše ter je več deželnih zastopstev sklenilo sezidati taka zdravilišča. S tem pa, da ustanovimo zdravilišča še nikakor nismo storili vsega, skrbeti moramo tudi za daljno bodočnost jetičnih, zboljšati njih stanovanje, olajšati jim skrb za svojece ter jim preskrbeti manj škodljiv in naporen delokrog. Mnogo store v tem oziru že zdravilišča sama, v katerih se oskrbovanju poučujejo o bistvu in odvrčanju jetike ter o potrebnosti in koristnosti v zdravilišču običajnih higijeničnih in dietetičnih naprav. Bolniki se pozneje strogo ravnajo po teh poukih in kolikor jim to pač dopuščajo stanovske razmere. A tudi posebna društva se prizadevajo delovati v tem smislu in obenem skrbeti za one jetične, ki jih ni bilo mogoče sprejeti v zdravilišča, tako na primer »pomožno društvo za jetične v Avstriji«, ki se je pred kratkem ustanovilo na Dunaju in namerava ustanoviti podružnice v posameznih kronovinah. — Velike važnosti in koristi je tudi okolnost, da se bolnikom v zdraviliščih pojasnuje, kako škodljivo je pljuvanje na tla ali v žepni robec in kako veličanska je nevarnost, da se okužimo po izmekih. Dosledno in strogo se vsled tega gleda na to, da se vsi oskrbovanci poslužujejo pljuvalnikov in tako na neškodljiv način odstranjujejo izmekke. Bolniki ne opustijo nikdar več te navade ter se strogo izogibljajo pljuvanja na tla ali v žepni robec. S tem kaj koristno vplivajo na svoje in znanec, ki se kmalu tudi jamejo posluževati pljuvalnikov. Sploh je najvažnejša točka boja proti tuberkulozi ta, da se ljudstvo izobrazi in pouči v higijeničnem smislu. O tej točki bomo vsled tega posebej spregovorili.

Obč. svet ljubljanski.

V Ljubljani, 17. februarja.

Predseduje župan Ivan Hribar, ki se v toplih besedah spominja umrlega občinskega svetnika g. Frana Terdine ter pozove občinske svetnike v znak sožalja vstati s sedežev. Se zgodi.

Veletrežcu in podpredsedniku trgovske in obrtne zbornice, gosp. Fr. Kollmannu, ki je izročil ob priliki svojega 50 letnega poslovanja 200 K za mestne ubožce, se izreče javna zahvala.

Slika naše umetnice Ivane Kobilčeve »Ljubljana« za mestno dvorano je prispela. Župan predlaga, naj se umetnici v priznanje nje res vrlo vspele umetnosti pokloni razun pogojene nagrade še častna nagrada 500 K. Sprejeto.

Nadalje naznani župan, da je bila pri njemu se zahvalit za dovoljeno podporo deputacija »Glasbene Matic« ter prečita zahvalno pismo župnega urada trnovske cerkve za dovoljena naprave in poprave. Poveljstvo 3. voja naznanja, da se je začel izdelovati nadrt za stavbo novega vojaškega oskrbovališča v Ljubljani; pošto ravnateljstvo naznanja, da se vpelje na kolodvoru brzojavna služba ter se pomnoži osebje. Mesto Zagreb je poslalo načrte in slike voz za izvažanje smeti. Pri tem se je pokazalo, da so to isti vozovi, kakršne je župan že dvakrat priporočal vpeljati.

Zapisnik zadnje seje se prečita in odobri.

Obsodba ljubljanskega škofa in »Slovenca«.

Obč. svetnik dr. Triller se oglaš s sledečim najnujnim predlogom:

Slavni občinski svet! V Ljubljani izhaja dnevnik, katerega smatra vsa slovenska javnost po pravici kot oficijelno glasilo našega g. knezoškofa in to že zaradi tega, ker je po današnjih cerkvenih zakonih vsak škof eo ipso general in chef klerikalne, t. j. one stranke v deželi, kateri je zadnji cilj absolutna tudi posvetna nadvlada rimske duhovščine nad narodom. Na ramenih našega vrhovnega dušnega pastirja torej bremeniti tudi vsa moralna odgovornost za pisavo njegovega glasila. To je logično in pravično in zagledal bi igral g. knezoškof le smešno ulogo ptičja noja, ako bi hotel tajiti to odgo vnost.

In sedaj pač nihče med nami ni prezl, da je škofov organ iznašel v zadnjem času način boja, ki je celo v naši dobi najskrajnejše politične demoralizacije vzbudil najslošnejšo senzacijo in indignacijo. Jel je namreč obračati svoje orožje mesto v bojne vrste naprednih mož, ki stoji v vojski zoper rimski klerikalizem, v brezorožne žene in hčere teh političnih nasprotnikov, poteptal je v prah zastavo rudečega križa kije sveta celó že barbariskim narodom in posnemati je pričel taktiko onih žalostnih angleških divjakov, ki so z oskrnjenjem ženah hoteli prisiliti junake Bure, da uklonijo svoj trdi tilnik.

In da bi se pod zaščito škofove mitre in palice vpeljal pri nas še ta boj, tega zastopstvo meščanstva slovenske metropole pač ne sme niti trenutek mirno in molče trpeti; zagledal usojal si bom pozvati Vas, častiti gospodje tovariši v primeren odpor.

Prosim Vas torej sedaj pred vsem, da priznate predlogu, kateri hočemo v tem pogledu staviti, najnujnost.

Ko se nujnost soglasno priznava, nadaljuje govornik: Naglašal sem že, da bo cela ost mojega predloga naperjena zoper g. knezoškofa kot onega klerikalnega prvaka, ki nosi vso odgovornost za »Slovenčev« pisavo. Te že po sebi naravne odgovornosti pa si je gospod knezoškof brezdomno popolnoma v svesti, ker bi sicer ne mogel in ne smel delati tako glasne reklame za ta svoj list celo v pastirskih pismih, torej v cerkvi. To se mi je zdelo potrebno še posebej naglašati, kajti žalil bi vas, g. tovariši in žalil bi narodno napredno ženstvo, ako bi pozival občinski svet stolnega mesta slovenskega na boj zoper one škofove »landaknechte«, ki pišejo škofov organ ter mu posojajo svoja cenenena imena.

In sedaj k stvari sami! Dne 7. t. m. pisal je škofov dnevnik, da na plese slovenske inteligence prihajajo ženske iz št. 13 in potem ko je imel g. knezoškof celó teden časa premišljevali, kako naj bi dostojno popravil to brezmejno infamijo ali »zavržnost«, kakor jo je imenoval celó odkriti sovražnik vsega, kar je slovensko »Grazer Tagblatt«, dopustil je, da je v soboto 14. t. m. njegov organ to infamijo ne le ponovil temveč celo podvojil in potrojil, pisoč, da je pisal le res-

nico in da pozna slovenske liberalne gospe, ki stoji še veliko nižje od žensk na številki 13. Ostalih perfidnostij dotičnega članka tu ne navajam, ker so naperjene zoper mož, ki se bodo vedeli že sami braniti, čim bo imel »Slovenec« pogum, da jih imenuje. — Pač pa mora meščanstvo ljubljansko pokazati zobe takemu neskončno infamnemu pavšalnemu obrekovanju svojih žena ter zaklicati knezoškofu odločen: Hands off!

Izgovarja se sicer škofovo glasilo, da so ti napadi le pobotnice za taktiko »Slovenskega Naroda« in zlasti za njegov podlistek »Zrtev razmera«. Quod nego! Ali po eni strani je gospodu knezoškofu ljubljanskemu ravno tako dobro znano, kakor nam vsem, da je »Slov. Narod« privatno podjetje, ki prostovoljno služi narodno-napredni stranki, na čigar taktiko nima nikakega vpliva niti vodstvo naše stranke, kaj pa še naše ženstvo. Na drugi strani pa je nekaj čisto različnega, ako se političnemu listu vidi umestno, kazati občinstvu, kake izrodke rodi in mora roditi stan, kateremu je cerkev naložila nenraven in nemogoč boj zoper naravo, ki pa se pa v zlic temu vsiljuje narodu za absolutnega in nezmotljivega sodnika in učitelja morale, ki hoče igrati v socialni družbi in politiki vlogo nadčloveka — ali pa, ako ta, v sredi po njem samem proizročena boja stoječi stan skuša odbijati te napade s tem, da sega z umazano svojo roko v naše rodbinsko življenje, o čigar svetosti niti pojma nima in ako hoče iz sovražnosti do moža skruniti ženo, stoječo izven političnega boja.

Tendenco te največje taktike škofove stranke je sicer očitna, a povsem zgrešena. Naj si ne domišljuje g. knezoškof, da bo s takim bojem odplasil tudi le jednega bojevnikar, ali pa celo razcepil narodno-napredno stranko. Pota so nam morda različna, a cilj nam je jedin in ta cilj se glasi: neizprosno boj onemu rimskemu klerikalizmu, oni duhovščini prevladi, ki je bila še povsod ter je tudi pri nas glavna ovira vsakemu resnično kulturnemu napredovanju naroda.

In tega naj nikdar ne pozabi g. knezoškof, da bomo vedeli svetost svojega rodbinskega praga varovati zoper vsakogar, če treba tudi s pasjim bičem v roki, da pa pelje pot, katero nam kaže njegovo glasilo, naravnost v Ricmanje, ali pa še dalje!

In še nekaj bi se usojal klicati v spomin prem. g. knezoškofu. Prokletstvo slovenskega naroda in za sluga njegove duhovščine je, da se uresničujejo nad njim prorokovanja najzagrizenjših sovražnikov. Tako je kranjski pesnik, ki sicer ni bil prijatelj Slovencev, Anastazij Grün, pel nekoč: Bombardiert mit Distelköpfen — frisch die Pfaffen aus dem Land! Nehmt ein Glas des besten Weines, auf der Priester Wohl zur Hand! — In ako bi se danes uresničil ta poziv, tedaj bi bila v prvi vrsti zasluga škofovega glasila, ako bi zmanjkalo po celi deželi osata, vina pa bi zadoščalo dve tri čaši! In s tem sem pri kraju.

Pozivljam vas, častiti g. tovariši, da v znak skrajnega ogorčenja nad ožigosanim početjem škofovega glasila napram našemu ženstvu storimo soglasno sledeči sklep:

Občinski svet stolnega mesta Ljubljana.

1) Izraža gospodu knezoškofu ljubljanskemu svoje globoko obžalovanje nad brezmerno frivolnostjo, s katero se je združil njegovo glasilo »Slovenec« blatiti slovensko ženstvo;

2) sklene, da se občinski svet in mestni magistrat v znak ogorčenosti ne vedeležita, izvzemšice sarske maše, oficijelno nobene cerkvene slavnosti in prireditve toliko časa, dokler ne dobi napredno meščanstvo oziroma ženstvo zadostne satisfakcije;

3) naroča mestnemu magistratu, da pri vseh uradnih razpisih in razglasilih prezira škofovo glasilo »Slovenec«.

Že med utemeljevanjem se se čuli ogorčeni klici zoper škofa in njegovo gardo. Resolucije so se enoglasno z živahnim priznanjem sprejele.

Obč. svet. dr. Požar poroča o ponudbi arhitekta Smielovskega za odkup treh parcel sveta nekdanje civilne bolnišnice. Za svet, ki meri nekaj nad 500 m² ponuja 20 K za m². Ponudba se sprejme.

Obč. svet. dr. Triller poroča o prošnji glavnega odbora za osuše-

bilo brezvapešno vlagati take peticije, temuž predlaga le tozadevno resolucijo deželni vladi, naj stori vsake korake, da se čim preje skliče deželni zbor. Sprejeto.

Hišni posestniki Mariji Debevčevi se dovoli odpis od prodanih parcel; prošnja Katarine Nučičeve za sprejem v občinsko zvezo se odkloni, ker je med časom svojega bivanja prejela občinsko podporo. — Poročevalec obč. svet. dr. Staré.

Dijaška ustanova Jurija Schmeida se podeli gimnaziju 6 razreda Ljudviku Ladihi. — Poročevalec obč. svet. dr. Majaron.

Obč. svet. dr. Staré poroča o sledečih predmetih:

1.) o ponudbi tvrdke Siemens & Halske sveta ob kolodvoru električne cestne železnice za dovoljenje Zaloške ceste in Stare poti po 3 K 10 h se sklene dovoliti pavšalno kupnino 2000 K. 2.) Za uravnajo poti od Ilovice do Črnevasi se dovoli kredita 3618 K s pogojem, da se to delo po lagoma izvršuje.

Stavbeniku F. Supančiču se podaljša jamstvo pri gradnji kanala na Miklošičevi cesti do 21. junija 1903, dokler napravi potrebne cestne jarke; poročevalec obč. svet. Turk.

Obč. svet. Žužek poroča o sledečih zadevah: 1.) Glede Rodičevega sveta v Vodmatu se napravi prošnja na deželno vlado za dovolitev razlastitvenega postopanja, ker se ta svet nujno potrebuje za razširjenje Zaloške ceste in Stare poti in ker hoče vojni erar napraviti hodnike na obeh straneh vojaške bolnišnice, a lastnik se protivi prodaji; 2.) za zalivanje razpok granitnega tlaka z asfaltom na stojiščih izvoščikov na Dunajski cesti se dovoli za leto 1903 kredita 500 K; 3.) glede trhljih tramov v »Mestnem domu« se konstatira, da tega ni kriv les, ki je bil suh in zdrav, temuč najbrže gramoz iz avnenca; poprave — na stroške stavbenika Faleschinija — se nadaljujejo; 4.) priziv Martina Lamperta proti naročilu magistrata, da mora odstraniti samovoljno postavljene kolarnice na dvorišču v Kolodvorskih ulicah, se zavrne; 5.) prošnja posestnice gospe Cecilije Kavčnikove, da se zgradi med njeno in Ahlinovo hišo na Karlovski cesti kanal, se za sedaj odkloni; 6.) priziv načelnštva Elizabetne bolnice proti naročilu, da mora ob novi ograji na Elizabetni cesti in Strelških ulicah napraviti hodnik, se odkloni; vendar se dovoli za odložitve te naprave primeren rok.

Podžupan vitez Bleiweis poroča o delovanju rešilnega oddeska »Prostovoljnega gasilnega društva« od novega leta naprej in o delovanju »Prostovoljnega gasilnega društva« za IV. četrtletje 1902. Se vzame na znanje.

Isti poročevalec poroča nadalje o ponudbi Josipa Schwaigerja za ustanovitev policijske stražnice v njegovi hiši v Kolodvorskih ulicah. Se odkloni, ter se sklene, pomnožiti stražnici na kolodvoru in na Radeckega cesti za enega moža.

Isti poročevalec je poročal končno o predpripravih, ki jih zahteva deželna vlada radi dovolitve dovažanja živih prašičev iz Ogrske in Hrvaške direktno v klavnico (prekladišče, razširjanje hlevov, tehtnica). V debato sta posegla prav živahno obč. svet. Kozak za, Predović proti.

Ker je med tem časom zbornica postala nesklepčna, so se ostale točke preložile za prihodnjo sejo.

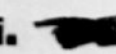
Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. februarja.

— **Obletnica.** Danes je 50 let, kar je krojaški pomočnik Lubinyi poskusil umoriti cesarja Franca Jožefa I. Ko se je cesar sprehajal na stari »Bastei«, je Lubinyi priskočil in mu sunil nož od zadaj v vrat, a nož ni mogel prodreti, ker je zadel ob zapono vojaškega ovratnika. Dunajski meščan Etterich je napadalec prijel in ga premagal. Lubinyi je bil obešen.

— **Ricmanje v državnem zboru.** V včerajšnji seji poslanske zbornice so poslanec Plantan in tovariši interpelirali vlado zastran nečuvnega in popolnoma nezakonitega postopanja tržaškega namestništva, oziroma koprškega okrajnega glavarstva napram Ricmanjem. Plantanova interpelacija je adresirana na ministrskega predsednika in na naučnega ministra.

— **Papežev jubilej in ljubljanske ljudske žole.** Piše se nam: 16. t. m. so prajela vodstvo tukašnjih ljudskih slovenskih in nemških,

 Dalje v prilogi.

javnih in privatnih šol prepis razpisa c. kr. deželne šolskega sveta, ki je vzbudil vseobče strmenje. Na inicijativo knezoškofijskega ordinarijata je odredil dež. šol. svet, da se mora po ljubljanskih šolah dné 3. marca t. l. šolski pouki odpustiti, da se mora mladina pod nadzorstvom učiteljstva ob 8. uri zjutraj vdeležiti slovesne maše. Pred mašo mora učiteljstvo otrokom predavati o pomenljivosti dneva, t. j. o zaslugah papeža, po maši pa se mora peti papeževa himna. Papežev jubilej se mora torej slaviti kakor jubilej vladarja z mašo, prodavanji in s himnami. Knezoškofijski ordinarijat pač poskrbi še za spominske svetinje z odpustki, za slavnostne pesmi, slike, zastave itd. Papež se proslavi kot kralj vseh kraljev, kot velemož, ki ima nad seboj samo še Boga, katerega zastopnik je na svetu. Živi svetnik v Rimu dobi ta dan kneževske darove od vseh strani sveta, a mogoče je, da se vpeljejo za ta dan vendarle še „ofri“, da zneso tudi šolarji in šolarice svoje ubožne vinarje na kupec za siromašnega jetnika v Vatikanu. Da je dež, šol. svet tako hitro ustregel knezoškofijskemu ordinarijatu in dal šole prost dan, je naravnost čudovito, saj se krajšajo počitnice celo proti prošnjam vodstev in starišev ter se je prosti čas o božiču omejil do skrajnosti vzlic pomislekom mestnega šol. sveta. Šolska vodstva imajo sedaj nalogo, pripraviti predavanje o papežu in njegovi 25 letni vladarski dobi ter učiti otroke papeževu himno. Ker se poučuje petje le enkrat na teden, bo možno porabiti do 3. marca le dve uri za študiranje te himne neznanega mojstra in neznane kvalitete. Himna splava torej bržkone po vodi. Morda pa se vpelje v nunskih šolah poleg dosedanjih oblatitnih „vzdihljajev“ in „premišljanj“ poslej še redno prepevanje papeževu himne.

— **Občinske volitve v Krškem.** Piše se nam: Dne 19. t. m. bodo pri nas obč. volitve za 3. razred. Dolej so se v naši občini volitve še vedno mirno vršile, ker smo imeli še dosti mirne duhovne. Letos bode pa drugače. Leskovskega dekana boli, da nima on in tudi noben drug duhoven pri obč. upravi besede, in rad bi se maščeval. Našuntal je nekaj slabih kmetov in svojih podreptnikov, da naj delajo proti staremu odboru. To je bilo pa težko delo, ker je vsakemu znano, kako dobro so gospodarili dosedanjí župan in stari odborniki. Skoraj vsak kmet se jim ima kaj zahvaliti. G. župan nam je vinograde zasadil, napravil strelne postaje zoper točo, ustanovil obč. hranilnico, katerega se lepo razvija, dosegl, da se je odprla obč. bolnica več let prej, kakor je bilo določeno in se vedno trudi pomagati kmetu. Kaj takega nima nobena druga občina na Kranjskem. In vse to je storil zastoj, ne da bi dobil vinar plačila. Proti takemu možu je seveda težko delati in se mora že debelo lagati, če se mu hoče dobro ime ukrasti. Lagati znajo pa farovski že od nekdaj dobro. To so pokazali tudi zdaj. Ne bomo preiskovali vseh njihovih nesramnih laži, to bi nam dalo preveč dela. Ozrimo se le malo na oklie, katerega so izdali, da slepijo nerazsodne ljudi. Pred vsem hočejo napraviti sovraštvo med kmeti in Krčani. V ta namen jim lažejo, da bodo Krčani kmečki denar sebi v korist obrnili. Dosedanji kmečki odborniki dobro vedo, da je to le debela farška laž. Županstvo je doslej izdalo veliko več za kmečke prebivalce kakor za Krčane, čeravno so v mestu davkoplačevalci, katerih eden plača več, kakor cele vasi kmetov. Ker leskovski farji dobro vedo, da ne bodo naše občine dokler je v nji mesto, nikoli v roke dobili, bi jo radi raztrgali. Ko bi se kmetje ločili od mesta, bi prišli takoj v farško malho. In za to se gre pri teh volitvah. Vse drugo, kar govorijo, je laž. Gorje Vam pa kmetje, če pride farjem v roke. Starejši med Vami se bodo še spominjali, kako so pred 50 ali 60 leti in še prej, leskovski dekani s kmetom delali. Spominjali se bodo tudi kako je raški župnik, stric našega Pfeiferja kmete drl. Taka je farška gospoda, ki le takrat zastoj zine, kedar ji meso z vilic pade. Vse seli nas pa, da se klerikalci niso upali

postaviti nobenega duhovna med kandidata za tretji razred. To je lepo znamenje, da zapeljan klerikalni kmet noče farjev voliti. Ponujajo Vam poleg drugih ničel onega, kateri je za dobro kosilo v farovžu svoje prijatelje izdal. Izdajalec se ogibajte! Ne vemo pa, kako je prišel S. v to družbo? Napredna stranka priporoča stare odbornike, kateri so že pokazali, da jim je korist kmeta pri sre in kateri želijo, da bi živela kmet in meščan v miru kot prijatelja in soseda. Onim pa, kateri skušajo zasejati med nas preprič in sovraštvo, pokažimo vrata ker so ničvredneži, čeravno so žegnani. Sicer pa smo prepričani, da se naši napredni kmetje ne bodo dali od neiskusnih kaplanov zlorabiti, ter da bodo z mnogobrojno vdeležbo pokazali, kdo da je v Krški občini gospodar. In tako bode gotovo volitev dne 19. februvarja zopet velikanska manifestacija napredne ideje! S kakimi sredstvi pa je naša duhovščina zopet pri tej volitvi ruvala, poročali bomo po dovršenih volitvah.

— **Repertoire slovenskega gledališča.** V petek, dne 20. t. m. se ponavlja opera »Hoffmannove pripovedi«. — V nedeljo, 22. t. m. sta dve predstavi: popoldne »Morska deklica«, zvečer »Njen korporal«.

— **Slovensko gledališče.** Včeraj je gostoval na našem odru v drami »Krivoprisežnik« g. Ign. Borštnik, eden najodličnejših članov zagrebškega gledališča. Slovenskemu občinstvu je še v jako dobrem spominu izza časov, ko je vodil našo dramo, torej je samo ob sebi umevno, da je bilo gledališče skoraj popolnoma polno, da se občinstvo raduje zopet enkrat nad umetniško igro g. Borštnika. Igral je v imenovani drami glavno ulogo kmeta na Križevem, krivoprisežnika. Ta kriminalna uloga je težka, in jo morejo pogoditi le istiniti, dobri igralci. Značaj Križevca je jako zapleten, in v dno duše mu moramo videti, da nam postane umljiv in verjeten. G. Borštnik ga je igral z živo, istinito realitiko; popolnoma se je ugloobil vanj, in le tako je mogoče, da je bil njegov junak tak pristen kmet, popolnoma naravnim resničen. Tako plastičnih karakterjev ne vidimo dosti na našem odru, in zato ni čudno, če je bila občinstvu včasih tako realistična igra skoro tuja. Do vrhunca se je povzpela g. Borštnik v prizoru pri teti Zidarki, potem ko je streljal na svojega sina; na obrazu, v vseh kretanjih, in zlasti v načinu njegovega govorjenja, odsekanih stavkih, grajaajočemu glasu je bilo opaziti lahko vest krivoprisežnikov, ki mu grize dušo. Z burimi ovacijami se je skušalo občinstvo umetniku izkazati hvaležno za njegovo prelepo igro. — V ostalem pa moramo reči, da je bila drama vprizorjena nekoliko pomanjkljivo. Posamezne uloge niso bile dovolj naštudirane, nekaj igralcev je govorilo nerazločno. Veroniko je predstavljala gđ. Růckova precej istinito; v nekaterih prizorih je bila celo jako dobra. Tudi g. Hašler je igral zadovoljivo; ulogo je pa premalo memoriral. Čehu se pač ni možno nikdar zanašati na suflezo. G. Verovšek kot veliki hlapec je bil popolnoma dober, g. Rojc, dober začetnik je pokazal dosti umevanja svoje uloge. Le kot bogat kmet je bil premalo oblasten; moral bi biti sicer komična, a tudi bahata natura, ker tako je bil videti kot Somrakov hlapec. Ga. Dobrovolna je igrala povoljno, g. Danilo je igral prav fino, toda prehitro; gđ. Kreisova je kakor vedno igrala živo, ga. Danilova pa je podala lep tip. V splošnem pa bi bilo treba igri energičnejše režije. Y.

— **„Na Bledu“ — 37. šibřinky „Sokola Pražského“.** V soboto, 21. t. m. proslavi praški Sokol 37. svoje šibřinke, svoj vsakoletni kostumni ples, ob tej priliki pa proslavi našo deželo, slovenske naše krajevne bisere. Divni naš Bled poda plesni dvorani — Sokolovi telovadnici — glavno lice, v drugih partijah pa pokaže dvorana v prospektih belopeška jezera, Jezersko s češko kočjo pod Grintovcem in pa tudi proslavo Postojnsko jamo, turistom pa naznači vrhu vsega še Triglav, naš ponos. Kot kostum bo nadvladala slikovita

kranjska noša, kranjske šege in navade si pribore za ta večer ugled pri Čehih, pribore hkrati našemu narodu simpatije in tisoče novih src. Ni smeti prezreti pomena, ki ga imajo sobotne šibřinke praškega »Sokola« za narod slovenski, zanimanje za slovenske dežele, ki ga je povzročila med Čehi češka podružnica »Slov. planinskega društva«, postane spričo sobotne prireditve praškega »Sokola« le še večje in ožje se okleneta spričo medeebojnega spoznavanja bratskega naroda. Čar krajevnih naših biserov, ki jih naslika umna roka na prospekte sokolske telovadnice in slikovitost naše noše se vtisneta obiskovalcem plesa v trajen spomin in porodita vneto za Slovence, kajti »obiščemo Slovence v rodni njih zemlji«, pravi češki oklic, vabeči na ples in nadaljuje: »obiščemo narod, ki mu je z nami ista osoda, ki mu je z nami isto stremljenje, narod, s katerim smo bili že pred tisoč leti združeni in ki je še doslej naš najzvestejši slovanski prijatelj«. Lanske svoje šibřinky je posvetil praški »Sokol« Tatram pod geslom »izlet v Zakopane« in sprejeli so Poljaki ta izraz simpatije z navdušenjem in s hvaležnostjo, kajti prireditev ta je znatno pospešila utrenjenje češke turisticke v Tatrah. In kakor so lani Čehi z umetniško finim okusom priskrbeli poljskemu svojem večeru zunanji blest, so storili isto tudi za slovenski svoj sobotni ples. Pozvali so našega rojaka, slovenskega slikarja P. Š. Žmítka, da jim je naslikal uzorno lepa vabila na ples, predstavljajoča Biejsko jezero in pa jezersko devico s povodnjim možem, ko stražita v jezero utonuli zvon. Slike v dvorani je izvršil akad. slikar Václav Maly. Da pa store kar morejo, prirede Sokoli naslednji dan, v nedeljo 22., v isti okrašeni dvorani še »slovenski večer«, zabavni večer kot pogovor k plesu, kot »dovzvoke k šibřinkam«. Naj bi se v ta dan naša društva in vsi Slovenci živo spominjali častnega večera, ki ga prirede Čehi naši domovini in naj bi se oglasili v Pragi z brzobjavnimi pozdravi, da začujejo češka srca hvaležnost vseh Slovencev.

— **„Russkij kružok“** v Ljubljani vpeljal je poleg svojih običajnih večerov tudi še vsako sredo konverzijske večere s čajem. Pri teh čajnih večerih čitajo se še pridno dela Gogolja in A. S. Puškina, katera pisatelja učenci in učenke ruskega jezika že prav gladko čitajo. Sploh pa bodo, kakor je čuti, v neprisiljeni ruski konverzaciji posetniki kružka mnogo pridobil, da se jim bode jezik v ruščini razvezal.

— **Družba Slavjanskij.** V sobotni številki objavljeno je bilo, da bode pela družba Slavjanskij dne 3. marca v Mariboru. To je popraviti, da bo koncert dne 7. marca.

— **Sokolska maskarada.** Odbor vabi vse one Sokole, ki se ne udeležijo kostimirani maskarade, naj pridejo v petek zvečer ob 8. uri v Sokolovo dvorano, kjer se store določbe glede reditelj, stva, nadzorstva, osobito pa glede sokolske skupine in drugih priprav.

— **Zagorski diletantje** pride na pustno nedeljo v dvorani L. Habata veliko maskarado z jako zanimivimi vspremem. Naznanjenih je že lepo število grup mask. Po pripravah je povzeli, da bode zabava izborna. Najbolj originalna maska dobi nagrado v vrednosti 10 kron.

— **Izlet s posebnim vlakom!** Uslužbeni ces. kr. državne železnice v Ljubljani prirede v soboto, dne 21. t. m., v kazinskem steklenem salonu »Železničarski ples«. Veselica bode imela popolni značaj železničarske službe. Dekoracija spremenila bode prostore v pravo železničarsko zemljišče. Priložnost bode dana vsakomu na prijeten izlet s posebnim vlakom v veleznanim kraje staroslavne Libanona. Vsak izletnik se bode krasno zabaval in rajal po cvetočih in duhtečih livadah, med tem ko bode slavná godba c. in kr. pešpolka št. 27 vlivala v mlada in stara srca radost in veselje ter vsakega prisilila radostno se zasukati med krasnimi bujnimi vrtnicami, nageljni itd. Za korespondenco bode tudi dobro preskrbljeno. Vsak bode tudi lahko s svojimi, s prijatelji in znanci po brzobjavnem ali poštnem potu kores-

pondiral. Odhod točno ob 8. uri zvečer. Vozni listek stane 1 K 20 vin. ena dama prosta, vsaka nadaljnja dama plača 60 vin. Vrnitev ob 4. uri zjutraj. Provijant je nepotrebno seboj jemati, ker pri tem posebnem vlakcu se nahaja tudi restavracijski voz gosp. Ederja, kateri bode skrbel za okusna jedila in izvrstno pijačo. Ravnateljstvo.

— **Maskarada novomeške čitalnice,** ki se priredi s sodelovanjem dolenskega Sokola dne 24. t. m., utegne biti letos prav imenitna. Vprizoriti se ima namreč »Lukežev semenje« z vsemi svojimi zanimivostmi in prijetnostmi. Kakor je soditi po dosedanjih pripravah, bo na tem sejmu veliko zabave in veselo vrvenje. Prodajale se bodo v bazarjih vsakovrstne specialitete, v menažeriji in panorami pa bo videti najzanimivejše stvari in prizore iz novejšega časa; tudi kinematografa in panoptikuma ne bo manjkalo. Za zabavo mladine bo skrbel mali Gašperček. Nastopili bodo tudi komedijanti z velikansko damo, moment-fotograf, čarovnik, različni godci itd. Otvorila se bo pri tej priliki tudi novo zgrajena »vinska klet«, v kateri bo sviral oddelek tamburaškega zbora iz Mitrovice, ki se pripelje z večernim vlakom v mesto. V kleti se bodo točila najboljša vina. Da bo tudi za dobro jed skrbnjeno, za to nam je porok novi krčmar, katerega se je posrečilo dobiti za ta večer. V restavraciji »pri Gambriinu« bo pa nastavljeno izborno pivo; v tem lokalu se bo produciral tudi gramofon. — Vabila za maskarado, ki veljajo kot vstopnica, so se že razposlala. Kdor si želi ogledati zanimive podrobnosti »Lukeževega sejma« in se ta večer po domače zabavati v Novem mestu, naj se zglati prej ko mogoče pri odboru čitalnice, — ako bi ne dobil vabila, kar se pri takih prilikah rado pripeti tudi pri najboljši volji. Po povabljenih vpeljani gostje so dobro došli. Vstopnina za maske je prosta, nemaskovani plačajo globlo 60 vin.

— **Telovadno društvo gorški „Sokol“** priredi pustni tork 24. februvarja 1903 v prostorih »Slovenske čitalnice« veliko maskarado.

— **Utopljenko** so dne 17. t. m. izvlekli na Ježici iz Save. Čedno oblečena utopljenka je stara kakih 18 let. Poškodbe na njej ni videti nobene. Znana ni nikomur. Doku mentov ni imela nobenih pri sebi.

— **Samomor na borovniškem mostu.** Iz Borovnice se nam piše: Neki nič prida pritepenec je imel baje že delj časa navado, da si je izbral v svoje bivanje tukajšnji sloveči železniški most in sicer v sredi med goreno in spodnjo kolono, mogoče nevedeč, da to ni dovoljeno. Včeraj dopoldan, ko je tukajšnji železniški mojster pregledoval most, ni li potres pustil na njem kakih zleh znakov, zapazi bežati nepovabljenega naseljenca, kateremu pa je bil že za petami njegov pes. Ko begun opazi, da so vrata pred njim zaprta in da nikakor ne more uteči hitremu preganjalcu, naredi obupen skok raz most v silno globočino in — po njem je bilo. Ko smo ponesrečenca bolj natanko pregledali, nismo našli pri njem ne denarja ne kakih dokumentov, opazilo pa se je, da ima nogo zlomljeno in obdukcija bode pokazala, če tudi znotraj ni kaj poškodovan. Nekateri celo trdijo, da mu je skoraj gotovo srce počilo. Na mrtvaškem odru leži v »apnenci«, slovesen pogreb bo v sredo zvečer. Tudi ime ponesrečenca se je izvedelo. Imenuje se — dolgouhi zajec.

— **Izpred sodišča.** (Važno za trgovce s kolonialnim blagom). Radi prodaje ponarejenega vinskega kisa pod označbo »vinski kis« je bil veletovarnar kisa Giuseppe Goriup v Gorici obsojen pri gorškem okrožnem sodišču. Goriup si je preskrbel krasne reklamne etikete, polne kolajin in odlikovanj z vabo: »Zajamčeno pristni vinski kis« v velikih zlatih črkah; pod temi so bile v malih, komaj vidnih črkah besede: »razredčen, uradni analizi podvržen in je urad preidel, da postavi za živila zadostuje«. Ta izjava veljala je v toliko, da dotični vinski kis ni imel nikakih zdravju škodljivih tvarin. Goriup je bil radi prestopka postave za živila § 11. št. 3 radi pod napačnim naznanilom v svrhu premočljivosti prodajane blaga obsojen v denarno globo 100 kron in sodne troške eventuelno v 10 dnevni zapor. V utemeljevanje razsodbe je navajalo sodišče v glavnem sledeče: »Iz kemične analize izhaja, da ta kis ni smatrat vinskim kisom, katerega obsojenec prodaja kot takega. Označba: »razredčen« ga ne olajšuje, nasprotno, to nasprotuje besedam: »Zajamčeno pristni vinski kis«, ker razredčen vinski kis ni smeti označiti pristnim. Ta označba potrjuje domnevanje, da si je bil Goriup svest svojega nepoštenega dejanja. Neznatna vrednost oddanega hisa je brezpomembna.

Ugovarjanje Goriupovo, da kot fabrikant kisa proizvaja le umetni kis, in da radi tega kupec ne more pričakovati pristni vinski kis, je ničevno, ker ima tak tovarnar povsem lahko tudi pristni vinski kis v zalogi. 489

— **Premog so kradli.** Včeraj zvečer ob 8. uri zasačila sta Schifferjeva hlapca Franc Zorman in Filip Šebenik na Dovozni cesti tri dečke, ki so nesli vsak eno vrečo premoga. Ko sta jih hlapca ustavila in vprašala, odkod da imajo premog, sta dva takoj etekla tretjega pa sta hlapca prišla in izročila policiji. Dečki so kradli premog na južnem kolo-dvoru že dlje časa. Eden ga krađe že 6 let in nosi domov.

— **V Ameriko.** Danes ponoči se je odpeljalo z južnega kolodvora 242 oseb v Ameriko, med temi je 208 Hrvatov in 33 Kranjcev. Na dolenskem kolodvoru so prijeli nekega kramarja iz črnomeljkega okraja, ki je tudi šel v Ameriko in peljal seboj nekega fanta, ki pa še ni bil zadostil vojaški dolžnosti. Tudi fanta so zaprli.

— **Novi nasadi.** Ob poti, ki pelje za tivolskim gozdom proti Tretovi vili, so zasadili mlada drevesca.

— **Najdene reči.** Lep svilen ženski pas je našel brivec gospod Petrovič v Gradišču. Lastnica naj se tam oglasi.

— **Najnovejše novice.** Vlagatelj sv. vavčavske posojilnice so imeli dne 16 t. m. v Pragi shod. Predsednik je povedal, da, ako se napove konkurz, bo prizadetih 30.000 rodbin ter bo moralo tudi 17 drugih čeških denarnih zavodov napovedati konkurz. — Veliko sleparstvo. V Draždanah so zaprli tiskarja Arnolda, ki je prisleparyl 300.000 mark. — 1.800.000 mark za doberodelne namene je zapustil komercijski svetnik in tovarnar Pfaff v Berlinu. — Tereza Humbert je nevarno obolela ter se bo morala obravnavati preložit. — 4380 K nagrade je dobil graški policist Kaufman, ker je pomagal izvedeti za poštnega poneverjalca Hrocha. — Ustrelil se je zagrebški gostilničar Gundrum. — Odstavljen župan. Župan v Grobniku pri Reki je bil vsled škontracije občinske blagajne odstavljen. — Mati z otrokom z gorela. V Ljubuški v Horcegovini je slaboumna kmetica Taslidža sedela z otrokom pri ognjišču ter z otrokom vred zgorela. — Obglavljena sta bila v Hirschbergu žena stavca Neugebauer in njen ljubček, ki sta moža umorila, ga razsekala ter v vreči vrgla v reko. — Iz 10 K 2 milijona. V Pistu pri Rodnicah na Češkem je neki vdovec naložil 10 K v spomin na svojo ženo s pogojem, da se obrest izplačajo domačim revežem, ko bo teh 10 K doseglo svoto 2 milijona kron. To se zgodi leta 2259, tedaj čez 365 let.

Telefonska in brzobjavna poročila.

Dunaj 18. febr. Upravno sodišče je danes razglasilo razsodbo o pritožbah Dzimskega in tovarišev proti občinskim volitvam ljubljanskim, ki so se vršile pred dvema letoma. Prva teh pritožb je bila naperjena proti postopanju pri pripravih za zadevne občinske volitve, druga pa proti temu, da sede v občinskem odboru tisti občinski svetniki, katerih volitev je bila razveljavljena. Upravno sodišče je obe pritožbi zavrnilo kot ne-utemeljeni.

Dunaj 18. februvarja. Poslanska zbornica nadaljuje danes razpravo o brambni predlogi. Govorili so doslej Schraffe, Conci, Götz, Schreiner in Udržal. Sodi se, da bo jutri zvečer tudi že tretje branje končano.

Dunaj 18. februvarja. Vlada je popolnoma sigurna, da dobi večino za brambno predlogo. Vlada računa, da bodo z njo glasovali konservativni in nemško-liberalni veleposestniki, nemški liberalci, nemški nacionalci, Poljaki, frakcija Stojalovskega, nemški agrarci in divjaki. Ti imajo 202 glasov. Danes je imel Luenger pogajanje s Körberjem in posledica tega je, da bodo tudi antisemitje glasovali z vlado. Ta ima torej že 227 glasov zagotovljenih. Negotovo je koliko izmed ostalih poslancev se absentira in kako se odločijo Lahi, nemški klerikalci in Jugoslovani. „Slovanska zveza“

je imela danes sejo, v kateri je sklepala kako bo glasovala, varovali pa hoče v tem oziru najstrožjo tajnost do glasovanja.

Dunaj 18. februarja. Čim bo rešena brambna predloga, nastane v posvetovanjih poslanske zbornice mala pavza. Kaj pride potem na vrsto, še ni določeno.

Dunaj 18. februarja. Včeraj so bili vsem velesilam, ki so podpisale berolinsko pogodbo, dostavljeni med Rusijo in Avstrijo dogovorjeni predlogi glede reform v Turčiji. Tekom prihodnjih dni se izrečejo o teh predlogih velesile, na kar izroče poslaniki teh velesil v Carigradu turški vladi te zahteve.

Budimpešta 18. februarja. Med domobranskim ministrom baronom Fejervaryjem in poslancom Lengyelom se vrši danes popoldne v Franc Jožefovi vojašnici dvoboj. Pogoji so: distanca 35 korakov; avanca tri korake; vsak ustrela le enkrat; samokresi brez muhe.

Kakor je splošno znano, dajejo „Mauthnerjeva“ semena za repo za klajo veliki dobiček. Ravno tako izvrstna in nedosegljiva so Mauthnerjeva semena za zelenjavo in cvetlice. (309—7)

Poziv.

Ker je letos 25 let, ko je avstrijska vojska zasedla Bosno in Hercegovino, praznovati hočejo vsi udeležniki letos 25letnico ter se vsi isti tem potom pozivljajo, da pridejo na (499—1)

shod

kateri se sklicuje na nedeljo, dne 22. svečana 1903, ob 2. uri popoldne, v stekleni salon restavracije „Pri zvezdi“ (Ferlinc) na cesarja Josipa trgu.

Sobojevniki iz l. 1878., udeležite se vsi shoda, da tam izvolimo odbor, kateremu bo naloga, da ukrene vse potrebno, da dostojno proslavimo za nas pomembno 25letnico!

Sklicatelji.

Poslano.*

V odgovor g. **Franju Šolarju v Kropi** na njegovo poslano v „Slovenskem Narodu“ št. 19 t. 1.

Tudi meni je znano, da „Poslano“, na koje Vam odgovarjam, ni zraslo v Vaših možganih in da ste prisiljeni, ako ravno imate vseh 25 črk alfabeta v oblasti, iskati si pomoč pri drugih, da Vam skujejo Vaše neosnovano bahanje, da s tem javnosti pregrinjate z odelo pravo resnico in položaj žebeljarske zadruga, katere ugodnosti za Vašo osebo bi ne mogli pogrešati.

Da bi bil jaz za časa ustanovitve zadruge, in to pred 8 leti, jedini zasebni trgovec tukaj, je nerensica, kajti bili so in so še danes tudi drugi trgovci z žebli tu v Kropi in Kamnigoric, kateri, bivajoči v zadnje imenovanem kraju, se morajo ravno tako vpoštevati, ker je takrat novorojena zadruža tudi istim kot konkurentinja nastala ter začela metati vsem skupaj, ne samo meni, z nezdravo konkurenco — „v prospeh in blagor“ polena pod noge.

Ker tako dobro veste, in ste to že tudi svoj čas vedeti morali, da sem jaz v oni dobi najbolj bogatel, v koji je vlada in dežela morala s krompirjem in koruzo reševati Kroparje pred poginom, Vam moram jaz stvar pojasniti; ko so po strojih bili konjaki ročno izdelani pravzaprav odstranjeni, sem jaz se podal v Kamnigoric in tam trgoval s stavbinimi žebli, in ravno ob tistem času je imel v Kropi največjo trgovino Vaš oče in umrl g. V. Kliner; takrat se je koruza delila in krompir, pod tema dvema delodajalcema, katara sta bila pri c. kr. oblasti radi neprestanega prisilnega postopanja napram delavcem kaznovana. Tako je stvar, „Matevškov France“. Zakaj ste pa takrat tičali za pečjo in ne posegli v trgovino, da bi se še Vi obogatili in bi Vam ne bilo treba danes službovati. Odprli bi bili brez dvoma z Vašim veleumom nov neusahljivi vir naročilom za žeblje in vsa beda bila bi hipoma odpravljena.

Zakaj pa niste bili takrat toliko človekoljubni in zakaj moje počenje za omenjenega časa skušate staviti v čudno luč? Morda zato, ker bi bila beda še mnogo večja in vlada kot dežela morale bi deliti še večje podpore, ako bi jaz takrat ne bil dajal, in to v najneugodnejših časih trgovine, veliki množini delavcev zaslužka. V moji skromnosti več nisem mogel storiti in tudi drugi trgovci krize niso mogli odvrniti, ker nam ravno manjka tiste, rekel bi, nadčloveške sile, s katero Vi baje z lahkoto pregledate položaj trgovine.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

vinskih zadev in razvika tako, da Vam bi bilo mogoče tudi na svetovni trg vplivati in na korist Kroparjem in Kamnigoricanom hipoma vse obrniti, kakor to delate danes (?), in to pa zato, ker drugi vlada poklada vse v skledo, zadruža pa le iz nje zajema. Za samostojen napredek v trgovini splošno sposobni niste, kar ste za časa bivanja pri Vaših starših dobro dokazali. Mogoče, da se Vam še od tistega časa sem — sanja.

Zadruža seveda ne berači pri državi za koruzo in krompir, taki gospodje imajo rajši pečenko, ampak za gotove novce. Ali pride to v korist delavcem? Kdaj ste še jeden vinar le jedni osebi dali? Saj plačujete delavce slabše nego drugi trgovci. Kam pa te podpore zginejo, za koga se porabijo?

Kupoval sem si takrat, pravite, hiše, konje itd., ali vedite, da ne za žulje delavcev, temveč za svoje pošteno pridobljeno imetje.

Vprašam Vas z Vašim izrazom, kdo pa sedaj živi od žuljev delavcev? A morda ne tudi Vi, ali Vam morda krokar Habakukov donša Vašo plačo? ali Vam morebiti še živi Zadrška bisaga? Držal sem se gesla, katerega omenjate, ali ne v tem pomenu, kakor ga Vi skušate predstaviti, in tudi dosegel sem to, kajti, kakor Vam je dobro znano, dajem več nego polovici delavcem v Kropi in Kamnigoric delo in zaslužek.

Ustanovitev zadruge ni bila posledek mojega počenja, ampak splošna kriza v trgovini z žebli, h kateri se je pridružila, kakor je v takih slučajih posledica v vsaki stroki, med tukajšnjimi trgovci še večja konkurenca.

Ker sem pa dobro izprevidel, na kateri podlagi se je zadruža ustanovila, nisem imel veselja svoje imetje, katero sem si v teku 26 let prislužil, onim žrtvovati, kateri vse svoje dni in pri vsi svoji brihtnoumnosti niso dospeli s svojo kupčijo dalje, nego do zapečka.

Da sem bil pripravljen vstopiti v zadružo, a le v tako, katara ima zdravo podlago za svoj uspeh, je dokaz, da sem bil pripravljen takoj se pridružiti zvezi kropniško-kamnigoriških trgovcev, katero je pred malo meseci slavna trgovska zbornica kranjska snovala, k pristopu so bili vsi trgovci omenjenih krajev vneti, razun „enega“.

Ali ste morebiti že pozabili, kdo je bil oni, kateri k tej zvezi pristopiti ni hotel? Ako Vam taka stvar tako hitro iz spomina izgine, naj Vas jaz opominam na to, da ste bili ravno Vi, kateri ste v imenu zadruge pristop iste odklonili. Zakaj — je jasno. Vam je bilo le za Vašo osebo in osebne koristi, ker ste vedeli dobro, da kakor hitro bi žebeljarska zadruža pristopila k novi zvezi, bila bi Vaša vloga kot „Prinzeiger“ žebeljarske zadruge, doigrana in masna služba v nevarnosti.

Z Vašo izjavo pokopali ste vso zelo ugodno prihodnost trgovcev v Kropi in Kamnigoric, kakor tudi delavcev istotam. Tu vidite, da mi ni potreba nikjer zadruge črniti, njen oziroma Vaš namen je prozoren tako, da bi ga tudi najbolj na pameti omejen človek spredel in, tako črnite sami sebe in zadružo. Ste morebiti že tudi pozabili, kako ste se izrazili na sproti višjemu c. kr. uradniku v Radovljici v moji in navzočnosti še četrte osebe, ko se je šlo za to, kake delavce preskrbeti z delom? Ali se ne spominjate besedi „kaj je nam za delavce mar“. Ali je morebiti to tisti namen, zaradi katerega se je zadruža porodila? Sami ste se obtožili in s tem priznali, za kaj Vam gre. Za te namene pa prejimate državne in deželne podpore in vsestranske naklonjenosti, zadruži pridobiti odjemalcev za njene izdelke, da bi se tako in s tem „zbojšal“ položaj delavcem. Namen posvečuje sredstva. Ni morebiti to resnica?

Da je ročno delo nasproti izdelkom s stroji le še vprašanje časa, je v mnogih strokah in tudi za mnogo vrst žrebjev resnica. Tu se pa gre, kar ste pozabili povedati, le za žrebje za železnično progo. Ne bodem trdil da je moja skušnja, ampak pojasnil mi je stvar strokovnjak, kateri je tudi Vam osebno prav dobro znan, da je ročno kovanje takih žrebjev večje vrednosti, z ozirom na njih stanovitnost, ko se v železnični lesení progi zabijejo, in svrhu da „šine“ nepremično držé, kakor pa oni s strojem izdelani.

Za to pa, ker so ročno kovani žrebli omenjene vrste po izreku strokovnjaka bolj zanesljivi nego z strojem izdelani, je iz človekoljubja zadruža s pomočjo visokega c. kr. ministrstva, si nabavila stroj, da z istim in pomočjo 17 delavcev izdela na dan toliko žrebjev, kakor je za isti delavni čas in isto množino izdelka potrebno 50 dobrih možkih žrebjarjev.

Ali je morebiti to tista skrb za zaslužek delavcem, ker mora vsled jednega stroja biti 33 možkih delavcev brez dela in zaslužka. Dosti ste naivni, ko trdite, da ne bi zamogel jaz ravno to izdelovati, kar se izdeluje na zadružnem stroju!

Morebiti ste si še svesti, da imate v teh izdelkih kar monopol?! Ne mislite tako naivno.

Ne točim ob tem, kakor Vi trdite, krokodilovih solz in tudi ne javkam. Javkala je pa zadruža že mnogokrat za me noj, da bi pristopil k nji in jo rešil iz njene zagate.

Javkala je mnogokrat zadruža ob času suše na železu, da sem ji, akoravno

moji konkurentinji, pomagal brez najmanj šega dobička iz zadruge in to le, da ji je bilo mogoče dati njenim delavcem dela. Se spominjate na to in smatrate jeli to za nasprotovanje zadruzi? Ne metajte svetu peska v oči, da bi zadruža vsem delavcem preskrbelo dela, poznamo se predobro in vemo koliko je ura bila —!

Povedali ste, da ima zadruža glasom računa iz leta 1901. že nad 10.000 K rezervnega zaklada. Pozabili ste pa omeniti da Vam je tudi znana večja tovarna za izdelovanje železa na Kranjskem in neka posojilnica v Ljubljani. Ali Vam morda gre v glavo beseda 80.000 kron dolga? Morda je Vam umevno, da je šele 8 krat deset tisoč = 80.000. Razumete!?

Osemdeset tisoč kron, kaj ne to je veliko denarja in javna tajnost je, da zadruža z vsem svojim posestvom ter splošnim čistim imetjem in ako tudi še Vi prisedete v nasprotno težo, ne odtehtate tolike svote.

O zadružnem načelstvu itd. trobite, kar Vam drago, mene in druge, katerim so razmere znane, ne preslepote.

Radi bi prikriili resnico, da člani iz zadruge izstopajo, a utajiti tega ne morete, ker Kropa ni tolik kraj, da bi se take stvari hipoma ne izvedele. Ste li mar tako kratkega spomina, da ste pozabili, da je zadruži njen največji zagovornik, zaščitnik in priporočnik pokazal hrbet in zakaj —? Mogoče zato, ker je v zadruzi vse tako v redu, da bi mu vest ne prepustila uživati končno dobroto, katere ni nikomur privoščiti. Res ne veste, da je še le pred kratkim tudi odstopil ud, koji biva nekje v blejski okolici in zakaj tudi ta —?

Mar o meni res mislite, da sem Vaše pameti in da verujem Vašemu bobnanju v svet!?

Ali se Vam res dozdeva, da je tukajšnji g. župan toliko s pametjo za bribi, da ne bi bil že svoj čas spoznal, kam zadruža plove, in kaj ji je glavni namen, in da bi on pričakoval pri nji kar čez noč obogatit?

Ne tako hitro —. Gospod župan je previdel vse zadružne zadeve zelo kmalo in ker je spoznal, da bo kot zadružni ud z njegovo koristjo proketo na slabem, je izstopil, da reši svoje imetje, katero si je prejšnja leta pridobil in, da kot zasebni trgovec toliko prisluži, da zamore sebe in svojo družino pošteno preživeti, kar bi pa kot zadružnik nikakor ne mogel.

Vprašajte ga in povedal Vam bo ravno tako.

To vse in marsikaj Vam je prav znano, a svet iz Vaših ust ne sme kaj takega slišati, drugače bi bilo z Vašo glorio kmalu pri kraju.

Kdor je jasno gledal in primerjal kupčijski uspeh preteklega leta, priti je moral do zaključka, da je Vaša trditve o procvitu zadruge v preteklem letu prazna fraza, katara naj bi Vam pomagala zadružni uspeh v boljše luč staviti nego je faktično in ravno tisti, kdor razmere v Kropi pozna in nepristransko sodi, mora priznati, da v blagodejem učinku zadruge ne čuti niti Kropa niti Kamnagorica čisto nič, pač pa narobe in sicer v tem, da je nji zrasla mnogo večja konkurentinja, nego je bil kateri iz med zasebnih trgovcev v Kropi, ali Kamnigoric kedaj poprej. Mogoče, da to imenujete blagodejno vplivanje.

Pometajte poprej pred svojim pragom, potem pridete, da poiščete kar je, po Vašem mnenju na meni in mojem svaku Zupanu praešnega, a dozdeva se mi, da poštenih rok ne dobite pri nama v ta posel. Omenjate nekega gada, da ga jaz na svojih prsih redim; meni ni znano to. Kaj pa Vaš gad? Ki ste ga primorani imeti! Ne da bi Vas pičil, ampak — izdal, kaj ne, da se ga bojite?

Kakor si že dalje časa hvalo sami po časopisih požete, se je čuditi da Vas že niso začasno naslikali — na tovarni nasproti stoječi hišici kot rešitelja Kroke; gotovi ste pa, da še dobite od tistih delavcev, katere ste z Vašim strojem ob zaslužek pripravili spomenik pred tovarno iz — snega.

Izvor vseh Vaših napadov na mojo osebo je sama nevoščljivost, ker Vas grize in peče, da sem si jaz, le 8 črk mehanično podpisati zmožni, prislužil imetje katero Vam je trn v peti, in Vi pa tako veleumen gospod ne pridete na zeleno, ako ravno še davka in občinskih naklad ne morete plačati. Torej Vam rečem: „Zadruža že mlati pod komando Matevškovga Franceta“ osem let prazno slamo.

To je moj zadnji odgovor na Vaše poslano — trobilo, ker obračam svoj čas v bolj koristne reči, nego da bi odgovor dal na Vaša zavijanja.

Kropa, 12. svečana 1903.

G. Magušar.

Izjava.*

Podpisani delavci protestiramo proti pisavi „Poslanega“ v „Slov. Narodu“, s katerim se naš delodajalec gosp. Jurij Magušar obdoljuje in slika kot „zatrilec“ delavstva. Resnici na ljubo nam je dolžnost izjaviti, da se nam je pri g. J. Magušarju vedno pošteno in dobro plačevalo, bolje kot pri drugih podjetnikih. Zato pa ivedno radi k njemu v delo hitimo in smo

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

z srca hvaležni, da vkljub temu, ko ima toliko v skladiščih neprodanega blaga prav usmiljeno z nami postopa in še vedno daje na stotine delavcem in njihovim družinam kruh in zaslužek.

Kropa in Kamnagorica dne 22. svečana 1903.

Lorenč Rešek z 10 pomočniki.
Marka Pogačnik z 8 pom.
Franc Smrekar z 8 pom.
Jakob Bohinc z 6 pom.
Franc Silbar z 4 pom.
Andrej Žvan z 5 pom.
Matevž Novak z 4 pom.
Anton Rozman z 6 pom.
Janez Bohinc z 5 pom.
Tomaž Pogačnik z 8 pom.
Lovrenc Tomaževič z 7 pom.
Janez Šolar z 8 pom.
Janez Skalar z 6 pom.
Florijan Varl z 3 pom.
Joža Bertonec z 3 pom.
Valt Rajgel z 3 pom.
Jak. Katrašnik
Primož Skriba z 2 pom.
Miha Šolar z 1 pom.
Anton Šolar z 1 pom.
Anton Lazar z 1 pom.
Peter Mertelj
Janez Pegam z 1 pom.
Lorenč Drmota
Franc Andre z 8 pom.
Franc Praprotnik z 1 pom.
Jakob Debeljak
Lorenč Lukman z 2 pom.
Jernej Praprotnik
Franc Debeljak z 1 pom.
Jakob Pogačnik z 1 pom.
Jakob Praprotnik z 1 pom.
Vinko Strnad
Janez Zupan
France Varl z 4 pom.
Joža Varl z 6 pom.
Miha Novak z 5 pom.
Andrej Šolar z 1 pom.
Florijan Vidic z 4 pom.
Lenart Primc
Jura Petrača pomočnica 1
Anton Gašperčič
Janez Dolenc z 1 pom.
And. Šolar z 1 pom.
Lorenč Mertelj z 1 pom.
Joža Andre z 2 pom.
Lorenč Eržen
Franc Eržen
Franc Skriba z 2 pom.
Peter Zupan z 1 pom.
Anton Kordeš
Jakob Vidic
Franc Varl z 1 pom.
Janez Eržen
Matevž Zupan z 1 dom.
Marka Smrekar
Jakob Šolar
Franc Zupanc. (492)

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj borze 18 februarja 1903.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4 1/2% majeva renta	100 90	101 10
4 1/2% srebrna renta	100 90	101 10
4% avstr. krona renta	101 25	101 45
4% zлата	121 20	121 40
4% ogrska krona	99 50	99 70
4% zлата	121 35	121 55
4% posojilo dežele Kranjske	99 75	—
4% posojilo mesta Spjete	100—	—
4% bos. herc. žel. pos. 1902	100—	101—
4% češka dež. banka k. o.	100—	100 70
4% zast. pis. gal. d. hip. b.	101 35	102 35
4% 10% pr. innerst. hr.	106 75	107 75
4% 10% pr. ogr. centr.	101—	102—
4% 10% pr. ogr. centr.	101—	101 80
4% 10% pr. ogr. centr.	101 35	102 35
4% 10% pr. ogr. centr.	100—	100 50
4% 10% pr. ogr. centr.	99 25	100 25
4% 10% pr. ogr. centr.	98—	99—
4% 10% pr. ogr. centr.	99 50	100 50
4% 10% pr. ogr. centr.	304 75	306 75
4% 10% pr. ogr. centr.	100 75	101 75

Srečke.	178—	188—
Srečke od leta 1854	185 75	187 75
„ „ 1860 1/2	248—	252—
„ „ 1864	159—	161—
„ tizske	267—	270—
„ zemlj. kred. I. emisije	264 75	266 75
„ II.	2 90	263 50
„ ogrske hip. banke	87 25	89 25
„ srbske a. frs. 100—	119 75	120 75
„ turške	19 30	20 30
Basilika	434—	439—
Kreditne	85—	89—
Inomoške	74—	77—
Krakovske	75—	78—
Ljubljanske	55 60	56 60
Avstr. rud. križa	28 35	29 35
Ogr.	74—	76—
Rudolfovo	74—	76—
Salcburške	441—	445—
Dunajske kom.	57—	58—

Deinice.		
Južne železnice	57—	58—
Državne železnice	697 50	698 50
Avstro-ogrsko bančne del.	1583—	1593—
Avstr. kreditne banke	692 25	693 25
Ogrske	747 50	748 50
Živnostenske	259—	261—
Alpske montan	712—	715—
Premogopok v Mostu (Brux)	396 75	396 65
Praške želez. ind. dr.	168 1—	168—
Rima-Murányi	487—	488—
Trboveljske prem. družbe	399—	400—
Avstr. orožne tovr. družbe	340—	343—
Češke sladkorne družbe	165—	168—
Valute.		
C. kr. cekin	11 34	11 39
20 franki	19 08	19 10
20 marke	23 44	23 61
Sovereigns	23 96	24 04
Marke	117 07	117 27
Laški bankovci	95 40	95 70
Rubli	253—	254—

Valute.

C. kr. cekin	11 34	11 39
20 franki <td>19 08<td>19 10</td></td>	19 08 <td>19 10</td>	19 10
20 marke <td>23 44<td>23 51</td></td>	23 44 <td>23 51</td>	23 51
Sovereigns <td>23 96<td>24 04</td></td>	23 96 <td>24 04</td>	24 04
Marke <td>117 07<td>117 27</td></td>	117 07 <td>117 27</td>	117 27
Laški bankovci <td>95 40<td>95 70</td></td>	95 40 <td>95 70</td>	95 70
Rubli <td>263—</td> <td>264—</td>	263—	264—

Žitne cene v Budimpešti.

dne 18. februarja 1903.

Termin.

Pšenica za april	za 50 kg	K 7 55
„ „ april	„ 50 „	„ 6 71
Koruza „ maj	„ 50 „	„ 6 04
„ „ julij	„ 50 „	„ 6 09
Ovas „ april	„ 50 „	„ 6 16

Efektiv.

Mirno, nespremenjeno.

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znane, pristnega „Mollovega Seidlitz-praška“, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna skatljica 2 K. Po poštenu povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov prepravi zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 (10—3)

Se dobiva povsod!
Kalodont
neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las
deluje najboljšje priznana

Tanno-chinin tinktura
za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 K.
Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljarska cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu. (204—5)

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 5. do 16. februarja poslali prispevke p. n. gospoda in družstva: Upravništvo „Sl. Nar.“ 287 42 K, uredništvo „Slovenca“ 68 40 K, upravništvo „Domovina“ 6 41 K, šol. voditelj M. Kenda v Volčah 20 60 K, Fr. Matijašič v Gradcu za „Orm. spom.“ 2 K, društvo „Edinost“ v Vojniku polovico dohodkov pri mladinski slavnosti 25 K, Fr. Schneider v Cezanjujevcih pri Ljutomeru zbirko 7 42 K, Čitalniški pevski zbor v Kranju neko darilo 20 K, Mohorjani v Mengšu 20 K, kapl. Fr. Schreiner v Dobrni pri Celju ob godovanju nabral 50 K, tovarnar Iv. Jebačin od kave 200 K, posojilnica v Mokronogu 10 K, nasprotniki domačega prepisa v X. 20 K, svatje pri poroki Al. Bončine v Gor. Tebaši 6 K, narodna družba pri g. Jugu v Podčetrtku ob Sotli 12 K, posojilnica v Ormožu 10 K, posojilnica v Biljah 10 K, dr. Geiger v Ljubljani za „Orm. spom.“ 10 K (po Sl. N.); podružnice: ženska v Novem mestu 171 40 K, ženska v Sežani 230 K, izvenakolonična v Gradcu 8 40 K. — Za tri knjige, in sicer: J. Vrhovnik: Listi nabožno-slovstveni, I. Bile: Tarbula in L. Pesjakova: Smrt pravičnega, katerih čisto izkupilo je namenjeno naši družbi je dosedaj 232 odjemnikov poslalo 815 06 K. Mnogi pošiljatelji so vplačali višje svote, nego je tem knjigam založna cena. Zal. da radi pičlega prostora vseh imen ne moremo objaviti.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda

Upravništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Krepkoslav, Globoko-Brežice 2 K — Slovenski gimnazije na Sušaku 11 K in sicer: Jenič VIII, Valenčič VIII, Žnidaršič VIII, Perhavec VIII, Svetina VIII, Gostiša VII, Skender VI, Muha IV, Gombač IV, vsak po 1 K in M. Mikolandič, gostinčarica na Reki, 2 K — Gosp. Mladič, Postojna 10 K, nabrano 14/2, pri domači zabavi v Belle-tovi gostilni na Uncu. — Gospod Otakar Trošt, stud. iur. 5 kron, nabral v češko-slovenski družbi o priliki ekskurzije do češkega pivovara v Nussli. — Gospa Nežika Kristofova 10 kron nabrala na svoji svatbi dne 14. t. m. — Nekdo 3 K 20. Nabrano pri maskaradi v gostilni „pri Alešu“ na Ježici. — Skupaj 41 kron 20 via. — Živeli!

Mesto vsacega posebnega obvestila.

Ivana Lenček roj. Debeve
javlja v svojem in v imenu svojih
otrok **Alojzija, Marije, Mar-**
zarete, Hane in Ivo-ta po-
trtega srca vsem sorodnikom in
znancem, da je Vsemogočnemu do-
padlo njenega iskreno ljubljenega
soproga, oziroma očeta, gospoda

Alojzija Lenček-a
trgovca

po dolgotrajni in skrajno mučni bo-
lezni danes zjutraj ob 8. uri, pre-
videnega s svetotajstvi za umira-
joče, poklicati v boljšo bodočnost.
Truplo predragega ranjega se
bode preneslo dne 20. t. m. ob 5.
uri popoldne iz hiše žalosti, Zve-
darske ulice šte. 1, k večnemu
počitku.

Nepozabnega preminulega pri-
poročamo v blag spomin.
Maše zadušnice darovale se bodo
v več cerkvah. (491)

V Ljubljani, 18. svečana 1903.

Učenca

sprejme (494-1)

H. Suttner, urar v Kranju.

Iščem solicitorja

ki bi imel službo **takoj** nastopiti.
Plača po dogovoru. (479)

Dr. M. Hudnik
advokat v Ljubljani.

Rabil se bode od 1. maja 1903
nadalje

oženjen hišnik

(Hausmeister)

v hiši Židovska steza št. 4.
Plačilo po pogoju. (410-3)
Zaveze naznani oskrbnik v hiši
Gospodske ulice št. 5, v I. nadstr.

Izobražena in inteligentna gospica

z lepo, hitro pisavo, znanjem obeh dež.
jezikov v govoru in pisavi, želi vstopi-
ti v odvetniško ali notarsko pisarno.
Gre tudi kot blagajničarka v fino trgo-
vino. — Cenj. ponudbe pod „Samo-
stojnost in poštenje“ na upravnistvo
„Slov. Naroda“. (486-1)

Našel se je mlad pes

rumenkaste barve, z dimastim gobcem
in repom. — Lastnik psa naj se oglasi
pri **Ignaciju Gregorinu**, Gori-
čica št. 19, p. Domžale-Ihan, tekem
8 dnij, sicer se pes proda. (488)

Prva žrebljarska in železo-
obrtina zadruga v Kropi in
Kamni gorici (457-2)

išče spretnega skladiščnika

(Magazineur) veččega slovenskega in
nemškega jezika v govoru in pisavi.
Ponudbe z zahtevano plačo naj
se pošiljajo na zgoraj imenovano.

Veliko denarja!

do 1000 K na mesec morejo si pošteno
prislужiti isobe vsakega stanu (kot po-
stranski zaslužek). Natančneje pod „Reil
118“ na Annoncen-Abteilung des MER-
KUR, Stuttgart, Schickstr. 6. (2786-44)

Usak dan sveži

pustni krofi

se dobivajo pri (41-13)

Jakobu Zalazniku.

Stari trg št. 21. Mestni trg št. 6.

Naročila za zunaj se izvr-
šujejo točno.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“

Akcijski kapital K 1.000.000.—

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, ko-
munalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev
in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in ekskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in
vnučuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predupne na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti
kurzni izgubi.

Borzna naročila

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti
ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od
dne vloge do dne vzdiga. (2975-34)

Promet s čeki in nakaznicami.

Učenec

se sprejme v tukajšnjo trgovino s
špecerijskim blagom (450-2)
Kje? pove upravništvo „Sl. Nar.“

Vabilo

na

domačo plesno veselico

katera se bode vršila

na „debeli četrtek“, 19. svečana t. l.
v gostilni „pri Zajcu“
na Rinski cesti št. 4.

Svira oddelek društvene godbe.

Začetek ob 8. uri. Vstopnina 40 vin.

K obilni udeležbi vljudo vabi

Avguštin Zajec

gostilničar.

(472)

Poskusite J. Klauerjev „Triglav“

pristni rastlinski liker.

Oživlja želodec.
Budi tek in prebavo.
Daje dobro spanje.

Edino pristen od založnika:

Edmund Kavčič

v Ljubljani. (11-39)

VEDJEGY Pristen Roth-ov
gulažev izvleček
nosi pred nami stoječo,
postavno varovano var-
stveno znamko in ime iz-
najditelja Roth Lipót ter
je edino sredstvo, s ka-
terim se hitro in udobno
pripravi izvrstno dober
gulaž 5
lepe barve in pikantnega
okusa.
Mala tablica za 1 kilo
mesa stane 20 vinarjev
ter se dobiva v vseh špe-
cerijskih, delikatesnih in
drogerijskih trgovinah.
varstvena znamka. Roth Lipót, Versecz, Ogrsko.

Instrukcije

želi dati dijak VI. gimn. razreda
(odličnjak). Mesto plačila v denarju
sprejme tudi hrano in stanovanje.
Ponudbe na upravnistvo „Slov.
Naroda“ pod „instruktor“. (476)

Na Gorenjskem
je na prodaj prostorna prenovljena

hiša

z velikim sadnim vrtom, posebno pri-
merna za letovišče, z zemljiščem vred
ali brez tega.

Naslov lastnika pove upravništvo
„Slov. Naroda“. (426-2)

Vabilo

na

deveti redni občni zbor

Okrajne posojilnice v Radečah
registrovane zadruge z neomejeno zavezo

kateri se bo vršil

v „Narodnem domu“ v Radečah
dne 1. marca 1903
ob 1/4. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskih preglednikov.
3. Odobritev letnega računa za leto 1903.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev računskih preglednikov.
6. Prememba pravil.
7. Slučajnosti.

Načelstvo. (485)

GRAND PRIX

Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Dobiva se povsod. (231-7)

Gostilna pri „Novem svetu“.

Na debeli četrtek
dne 19. t. m.

domača veselica.

Svira društvena godba.

Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

Na to veselico uljudno vabi

z odličnim spoštovanjem

Valentin Mrak

gostilničar.

Hiša

v Spodnji Šiški št. 89.

s 4 sobami, 2 kuhinjama, z lepim
razgledom, pod Rožnikom, se prode.
Več tam. (429-3)

Izšla je knjižica

Cerkvene pristojbine

(šteta) 321-6

za Štajersko, Koroško in Kranjsko.

Cena 24 vin.

Založil in prodaja

Rok Drofenik

v Ljubljani

Florijanske ulice št. 33.

Proda se enonadstropna prostorna

hiša

v trgu, v kateri se izvršuje že čez
40 let gostilniška obrt brez vsake kon-
kurence in kjer bode glavna postaja
nove železnice. S to hišo pada se tudi
gospodarsko posloje, nadalje eden ali
dva vrta, njiva za prikuhe in zelenjadi.
Omeni se še, da ima ta gostilna tudi
oskrbovalno sprejetišče in postajo za
poplemenitev konjev ter velik hlev za
konje voznikov. (452-2)

Več pove lastnik **Janez Ander-**
luh v Smarji pri Jelšah.

Proti nedostajanju apetita

želodčnemu bolu, slabemu
in pokvarjenemu želodcu imajo
gotov vseh splošno preizkušene

Ka ser-jeve

karamee iz poprove mete.

V zavojih po 20 in 40 vin.

Zaloga imajo v Ljubljani: Orlova le-
karnapoleg železnega mostu, deželna
lekarna pri Mariji Pomagaj Milana
Leustek-a in Ubald pl. Trnkóczy. —
V Novem mestu: lekarnar S. pl. Sla-
dovič. b (2560-8)

Vabilo

na

domačo veselico

katera se vrši

v soboto, dne 21. t. m.

v restavraciji Josipa Komana

Rimska cesta št. 24.

Vstopnina 40 vin.

Na prodaj so trije elegantni
črni

domino-kostumi

samo enkrat rabljeni.

Kje? pove upravništvo „Slov.
Naroda“. (445-2)

Na Starem trgu h. št. 32 se
v najem dá velika

suha klet.

Natančneje se poizve pri gospo-
darju v I. nadstropji. (447-2)

Trgovski pomočnik

izurjen v špeceriji in železnini, se
sprejme.

Ponudbe naj se pošiljajo uprav-
ništvu „Slov. Naroda“. (421-2)

Hišna oprava

skoraj nova, se proda
radi odpotovanja.

Več pove upravništvo „Slov.
Naroda“. (475-1)

Stenografa

sprejme takoj (480-1)

notar **Hudovernik**
v Kostanjevici.

Trgovski pomočnik

za trgovino mešanega blaga sprejme
se z 20. aprilom t. l. Isti mora biti
vešč slovenskega in nemškega jezika
v govoru in pisavi. Prednost imajo
oni, kateri so dovršili trgovsko ali
saj obrtno nadaljevalno šolo. Plača
po dogovoru. (481-1)

Ponudbe sprejema **Janko Po-**
povič, Cerknica pri Rakeku.

Zavitki à 5 kg

inozemskega blaga vsake kakovosti,
zlasti kave, sladkorja, neapolje-
ske paste, kakor tudi jajo, droge
in južnega sadja pošiljam takoj
proti pošt povzetju po ugodni ceni.
Zastopniki vseh dežel proti proviziji
se iščejo. (262-7)

Cenik zastopn.

Giovanni Siega, Trst,

Via del Boschetto št. 1, P. II.

Wilhelm-ov oblič.

Ta izključno v lekarni

Franca Wilhelm-a, o. kr. dvor.
Neunkirchen, Spod. Avstrijsko

narejeni oblič se rabi v vspehom v vseh
slučajih, v katerih se sploh rabi oblič.
Zlasti se izpričuje kot koristen pri starih,
vnetljivih boleznih, n. pr. kurjih oče-
lih, otiskih itd., ako se po poprej-
šnjem izčiščenju dotičnih mest na tofet
ali usnje namazan, priloži. 1 škatljica
80 h, 1 tucat škatljic 7 h, 5 tucatov
škatljic 30 h. d (2721-4)

Kot znamenje pristnosti je na zavitihi grb trške
občine Neunkirchen (devet cerkva) vtisnjen.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobiva, se pošlje naravnost.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

prilporoča svojo veliko zalogo

najboljšege železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske pe-
tehtnjo, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štoi-
lončene oevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroke že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žilindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izbor vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

**Častniški plesni venček, ki bi se bil imel
vršiti dne 17. t. m. v prostorih kasine, se bo
vršil v ponedeljek, dne 23. t. m. Gdbor.**

(487-1)

K plesni veselici

v soboto, 21. februarja 1903
v zgornjih prostorih restavracije
„pri Gambrinu“
s sodelovanjem slavne društvene godbe
najvljudnejše vabi
J. Kenda.

(474-1)

Prva hrvatska

(425-1)

največja, najsolidnejša in najcenejša tovarna

zastorov (rolet) in zatvornic (žaluzij)

lesenih in železnih valjastih zatvornic (Rol-
lāden) za prodajalne

Zagreb G. SKRBIĆ Zagreb
Ilica št. 40 Ilica št. 40

priporoča svoje solidne in cene izdelke.

Naročila izvršujejo se točno in najsolidnejše.

Emajlirane

higijenične pljuvalnike

prodajata najcenejše

(404-3)

Karol Kavšek-a naslednika

Schneider & Verovšek
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16.

„Tonhalle“ filharmoničnega društva.

V nedeljo, dne 8. marca 1903
dopoludne ob pol 12. uri

KONCERT

orkestra berlinskih glasbenikov

(70 umetnikov).

Dirigent:

Rihard Strauss.

Program:

Ouvertura k žaloigri „Egmont“ spisal
Goethe L. v. Beethoven.
Ouvertura „Entre Acte iz Messidor“ Alfred Bruneau.
Predigra k „Die Meistersinger von
Nürnberg“ Rihard Wagner.
„Iz Italije“, simfonična fantazija, op. 16 Rihard Strauss.
Na Campagni (Andante).
Na rimskih razvalinah (Allegro molte con brio).
Na obali Sorrenta (Andantino).
Napolitansko narodno življenje (Allegro molto).

Sedeži po K 7.—, 6.—, 5.—, 4.— in 3.—; stojišča po
K 2.—; dijaške vstopnice po K 1-50 pri

Otonu Fischer-ju, trgovina z muzikalijami,
Ljubljana, „Tonhalle“, (477-1)
in isti dan dopoludne pri blagajni.

Dragotin Puc

tapetar
zaloga pohištva mizarske
zadruga v St. Vidu
pri Ljubljani
Ljubljana
Gradišče št. 5.

Jernej Bahovec

trgovina s papirjem, pisal-
nim in risalnim orodjem
v Ljubljani
Sv. Petra cesta šte. 2
Filijalka:
Resljeva cesta šte. 7
priporoča:

Najboljše urejeno zalogo raz-
ličnega papirja, trgov-
skih in poslovnih knjig,
solških zvezkov, biljež-
nic, črtnila itd.
Kartekizme in solske knji-
ge za ljudske šole.
Molitevnik v raznih vezeh.
Tiskovine za gospode odvet-
nike in c. kr. notarje.
Fotografske aparate ter k
temu potrebne predmete.
Kipe slovenskih literatov.
Razno galanter. blago itd.
Nizke cene, točna in solidna postrežba.

Lepoto

polti napravi cvetlično milo
za umivanje obraza

„Aida“
à 60 vin.

Dobiva se samo:

v lekarni „pri orlu“

mag. pharm. **Mardetschläger**
nasled. Svobode v Ljubljani.

Istotam se dobivajo tudi
ceniki (knjižice) s kratkim na-
vodirom o negovanju zob, las
in polti, z malim koledarjem
zastonj in po pošti.

Najnovije in najbolje
• **kloubuke** •
Vse vrste za gospodo in dečke
izdelke prvih avstrijskih modnih, italijanskih in angleških tvoj
priporoča v največji izbiri in po najnižji ceni
C. J. HAMANN
Mesni trg št. 8.
Zaloga kloubukov
c. kr. privilegovanih
W. Piss, Dunaj, in J. Pichler, Gradec.
Klobuki se po lastni izbiri glave in po lastni
nagovesti oblike izdelajo in se spejemojo
niti klobuki v popravilo.

Jv. Seunig

trgovec z usnjem
na drobno in debelo
v Ljubljani, Stari trg št. 7
priporoča

olje zoper prah

dosedaj najboljše, prosto ben-
cina, smole, petroleja ter kislin
brez konkurence, brez vsacega duha
po majhnih cenah:
1 kg. 50 h, 50 kg. à 70 h, pri
nakupu večje množine še ceneje.

Novo! Patentirano Novo!
nepremočljivo mazilo
za počrnenje rujavih
čevljev, usnja itd.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo dr. železnice v Beljaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak
v Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee,
Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m
zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez
Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoludne
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m
popoludne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selz-
thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz,
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane,
Karlove vane, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak
v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in
II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kocervje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v
Novomesto, Straža, Toplice, Kocervje, ob 1. uri 5 m popoludne istotako, ob 7. uri 8 m
zjutraj osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solno-
grad, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni vozovi I.
in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 17 m do-
poludne osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vane, Karlove
vane, Heb, Marijine vane, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih,
Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. —
Ob 4. uri 44 m popoludne osonni vlak v Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Mo-
nakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v
Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. —
Praga iz Novega mesta in Kocervje. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta
in Kocervja, ob 2. uri 32 m popoludne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kocervja in ob
8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane dr. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob
7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoludne in ob 6. uri 50 m nvečer. — Prihod v Ljub-
ljane dr. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopolu-
dne in ob 6. uri 10 m zvečer. (1)

Razglas.

Pri županstvu v Postojini je izpraznjeno

mesto občinskega tajnika

z letno plačo K 1200.—.

Prošnje, opremljene z dokazili o usposobljenosti za to službo, vložiti je

do 15. marca t. l.

Županstvo občine Postojina

dne 15. februarja 1903.

(482-1)

Razglas.

Radi oddaje del pri demoliranju, dalje zidarskih, kamnoseških, tesarskih,
krovnih, kleparskih, mizarskih, ključavničarskih, plesarskih in steklarskih del za

zgradbo nove župne cerkve na Bledu

se vrši dne 23. februarja 1903 ob 10. uri dopoludne pri podpi-
sanem stavbenem odboru pismena ponudbena razprava.

Načrti, proračun, pogoji in drugi pripomočki so na vpogled vsakomur v
župnišču na Bledu.

V ponudbah, ki naj bodo zapečatene in se jim mora priložiti petodstotni,
na podlagi ponujane skupne svote proračunani vadij, se morajo navesti i enotne
i skupne zahtevane svote.

Izrecno se pripominja, da je vsakomur prosto, da stavi ponudbo ali za
posamezna dela, ali pa za celo razpisano delo, vendar se pa na ponudbe, ki
ne bodo popolnoma odgovarjale pogojem razpisa, ali če bodo le pogojne, ali pa
če se vložje prepozno, ne bode oziralo.

Odbor za zgradbo nove župne cerkve na Bledu

dne 26. januarja 1903.

Načelnik:

Knez Ernest Windisch-Graetz.

(354-3)

Častiti gg. ženini in neveste.

Priporočam svojo bogato zalogo in naznanjam,
da sem prodajalno preuredil, ponovil in povečal,
in prodajam po jako nizkih cenah vse najprimer-
nejše reči in sicer:

Žepne ure, osebno v Švici nakupljene, stenske
(Pendel) ure z novim, na zvon donečim bitjem,
verižice vse vrste, prstane, broške, uhane
i. t. d. Šivalne stroje, nove vrste „Singer“
za domačo rabo, prav pocent, in tudi za
vezenje. Namizno opravo (Bestek) iz China
in pravega srebra.

Se priporočam za mnogobrojni obisk

(42-13)

Fran Čuden

urar in trgovec na Mestnem trgu.

Prva tržaška destilerija za konjak
CAMIS & STOCK v Barkovljah pri Trstu
priporoča domači

zdravilni konjak

po francoskem sistemu samo v izvornih ste-
klenicah z nadzorstvenim zamašenjem pre-
iskovalnice za živila in jestvine, Dunaj IX,
Spitalgasse 31

ki je odobrena od vis. c. kr. ministrstva notranjih zadev. 1 ste-
klenica 5 K, 1/2 steklenice K 2-60.

V Ljubljani se dobiva pri trdkah: **J. Jabačin, Kham
& Murnik, S. Kordin, A. Lilleg, A. Šarabon,
Viktor Schiffrer, F. Terdina.** (48-12)